БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 213 (19.589). • 1986 йил 19 сентябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Иш суръатини оширайлик, ташаббус билан ҳаракат қилайлик

Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Краснодар ўлкасида бўлиши

Илгари хабар қилинганидек, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев 17 сентябрда Краснодарга келди. Аэродромдан М. С. Горбачев Тимашевск районига йўл олди. Йўл-йўлакай у Новотитаровская станицасида тўхтаб, унинг аҳолиси билан суҳбатлашди.

М. С. Горбачев: Атайлаб сизларнинг ҳузурингизга келдим, Кубань ва Ставрополни кўздан кечиришга қарор бердим. Нега десангиз, бу — катта ўлка, 5 миллионга яқин совет кишиси шу ерда яшайди. Саноати зўр, эҳтимолки, қишлоқ хўжалиги энг йирик, Иттифоқ аҳамиятига молик катта-катта курортлари бор. Мана шуларнинг ҳаммаси меҳнаткашлар учун барпо этилган. Зотан, бу ердаги ишларнинг қандай бораётганлиги биз учун бефарқ эмас. Энди апрель Пленумидан кейин, партиянинг XXVII съездидан кейин ҳаёт ўзгармоқда. Шунинг учун ҳам одамлар нимани ўйлаётганликларини билгим келади.

Ҳозир биз мамлакатда қилаётган ишлардан мамнунмисизлар? — деб сизлардан сўрамоқчиман.

Овоз: — Мамнунмиз.

М. С. Горбачев: — Кубандагилар ишга омилкор эканликларини биламан. Шу билан бирга бу ерда маънавий жиҳатдан, социалистик ахлоқ нормаларимизга муносабат маъносида социал жиҳатдан ножўя ишлар ҳам содир бўлганини биламан. Буларнинг ҳаммаси ўтиб кетди, модомики, ҳозир кубанликлар бизнинг қилаётган ҳамма ишларимизни тўғри деяётган эканлар, демак, улар биз мамлакатда қилаётган ишларни ва ўз позицияларини қайтадан идрок қилиб чиққанлар.

Чунки ҳамма нарса инсоннинг позициясидан бошланади. Агар позиция яхшилик сари ўзгарадиган бўлса, ҳамма ишлар ҳам яхшилик сари ўзгараверади.

Йиғилган кишилар суҳбат чоғида партия билан ҳукуматнинг ичкиликбозликка, меҳнатсиз даромадларга қарши кураш юзасидан қабул қилган қарорларини қўллаб-қувватлаётганлари ҳақида гапирдилар.

Кейинги вақтларда арақ, ўткир винолар сотиш кескин қисқартирилганлигини, меҳнатга лаёқатли ёшдаги юз минглаб кишилар омон сақлаб қолинганлигини М. С. Горбачев уқтириб ўтди. Энди биз шарбат, музқаймоқ ишлаб чиқариш ва сотишни кенг йўлга қўйишимиз, кафелар, истироҳат зоналарини кўпайтиришимиз, спортни авж олдиришимиз керак. Хуллас, бўш вақтни оқилона ўтказиш учун ҳамма иш қилиниши лозим. Бу соҳада юқоридан кўрсатма кутиб ўтириш керак эмас. Бу ишни ҳар бир коллектив қила олади.

Биз ҳаммадан — партия, совет, хўжалик органларидан жавоб талаб қиламиз. Биз ҳаммага катта ҳуқуқлар беряпмиз. Аммо ҳуқуқлар ҳамиша масъулиятга муносиб бўлади.

Ҳуқуқлар кўпроқ бўлса — демакки, масъулият ҳам кўпроқ бўлади. Ҳуқуқлар бўлиб, ҳеч қандай масъулият бўлмаслиги мумкин эмас. Умуман олганда, биз демократияни кенгайтириш ҳақида гапирганимизда, бу нарса ҳар ким кўнглига ёққан ишни қилавериши мумкинлигини ёки анархияни билдирмайди. Бу — масалаларни биргаликда муҳокама қилиш, ошкора ўртага қўйиш, уларни ҳал этишга ҳаракат қилиш имконияти демакдир. Бироқ бу ҳар ким ўз фикрида қолаверади ва жамият билан ҳисоблашмайди, деган маънони асло билдирмайди.

М. С. Горбачев меҳнатсиз даромадларга қарши курашга тўхталиб бундай деди: Айрим шахслар жамият манфаатларига, бошқа ҳамма кишиларнинг манфатларига зарар келтирадиган тарзда иш тутиб, жамоат ишларида қатнашмай, корхоналар, колхоз ва совхозларнинг ишига ўз ҳиссаларини қўшмасликларини, ўзларининг хусусий мулкчилик муддаоларига эрк бериш истагида бўлишларини биз қоралаймиз. Шу билан бирга ўзининг меҳнат фаолияти ҳисобига маҳсулот етиштираётган ҳамма кишиларни, жамоат ишлаб чиқаришидаги ва ўз участкасидаги ишни бирга қўшиб олиб бораётган кишиларни қўллаб-қувватлаш керак. У етиштирган маҳсулотнинг ҳаммаси кооперация билан шартномалар асосида реализация қилиниши лозим. Мана шундагина бу иш мутлақо социалистик тартибга киради.

— Ўртоқлар, — деди М. С. Горбачев, — мен КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси номидан шуни қатъий қилиб айтаман: ичкиликбозликка қарши, алкоголизмга қарши, ҳушёр турмуш тарзи учун кураш — принципиал масала. Гап миллатнинг соғлиги ҳақида, халқимизнинг соғлиги ҳақида, оқилона дам олиш ҳақида бормоқда. Бу масаланинг жуда катта иқтисодий аҳамияти ҳам бор. Бу — оилаларимиздаги фароғат ва осойишталик масаласи ҳамдир.

Овозлар: Тўғри, халқ қўллаб-қувватлайди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ҳозирги халқаро аҳволга тўхталиб бундай деди: — Яқинда «Руде право» газетасининг бош редактори саволларига жавобларда Совет Иттифоқининг ядро синовларини тўхтатиб туриш муддатини 1987 йилнинг 1 январигача узайтириш муносабати билан бизнинг позициямиз яна бир бор батафсил баён қилиб берилди.

Бизнинг халқимиз ажойиб, сиёсатимиз қатъий, жуда катта базамиз бор, шу базага таяниб биз реал режалар тузишимиз ва уларнинг бажарилишига эришишимиз мумкин. Мана шу нуқтаи назардан олганда, сиз ва биз учун тинчлик буюк неъматдир. Биз ресурсларимизга ва тузумимизнинг, системамизнинг имкониятларига таяниб ҳамма ишни қилаверамиз.

Шу сабабли биз ўз ташқи сиёсатимизни биринчи социалистик давлат бўлмиш Совет Иттифоқига муносиб тарзда комил ишонч ва қатъият билан ўтказаверамиз.

Сўнгра М. С. Горбачев «Искра» колхозини бориб кўрди. У сут комплексининг иши билан, чорвадорларнинг маиший шароитлари билан танишди.

Колхозчилар билан суҳбат пайтида М. С. Горбачев бундай деб таъкидлади: — Очиғини айтаман. Бундан еттиўн йил муқаддам буғдой ўз кучини йўқота бошлаган эди, бу ерда кўпдан бери ишлаб келаётган кишилар буни тасдиқлайдилар. Ўшанда буғдойнинг бақувват сортларини қандай қилиб етиштириш устида ишлай бошладилар. Мана ҳозир Кубань донининг, ажойиб буғдойнинг кучи қайтадан тикланди. Раҳмат, сизларга!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари машинада сут соғиш оператори А. Полянский билан танишади.

М. С. Горбачев: — Ёшинг нечада, Александр?

А. Полянский: — 25 да.

М. С. Горбачев: — Ким бўлиб ишлаяпсан?

А. Полянский: — Машинада сут соғиш оператори бўлиб.

М. С. Горбачев: — Армия хизматини ўтадингми?

А. Полянский: — Ҳа.

М. С. Горбачев: — Баракалла, азамат. Саноат технологияси, бу — эркакларнинг иши.

Овоз: — Уларнинг бутун оиласи колхозда ишлайди.

М. С. Горбачев: — Сизларда қариндошлар уюшмаси камол топибди. Масалан, институт ёки савдо соҳасида оилавий сулолаларни барпо этиш ярамайди. Мартен ёнида, далада, фермада бундай сулолаларни вужудга келтириш — жуда соз. Анъана керак, ўртоқлар. Ҳозир биз шундай босқичга кирдикки, энди ҳамма нарсани ҳам далалардаги, ҳам фермалардаги технология даражаси ҳал қилади. Таъбир жоиз бўлса, технология ва технологик интизом ҳал қилади.

Бу — нима дегани? Бу — кадрлар дегани. Чунки ҳозир моддий база мана шуларнинг ҳаммасини амалга ошириш имконини беради. Бизда селекция материаллари ҳам яхши, муайян технология ҳам бор. Ҳамма гап шу технологияни кадрлар қандай қабул этишларига ва унга қандай риоя қилишларига боғлиқ. Табиийки, бу кадрларга ёрдам бериш керак. Агар агроном ва зоотехник комплексни ем-хашаксиз қолдирса, бу ерда қанақа технология бўларди? Бош элемент тушиб қолса, технология бузилади. Энг муҳими — кадрлар. Мана шу кадрлар тажрибали, билимдон, ғоят омилкор кишилар бўлишлари керак. Бу соҳада ҳам оиладан оилага, авлоддан-авлодга ўтадиган анъаналар муҳимдир.

М. С. Горбачев колхозлар фаолиятининг иқтисодий кўрсаткичларини, хўжалик ҳисоби ва бригада пудратининг жорий этилишини батафсил суриштирди.

М. С. Горбачев бу масалаларни звено бошлиғи И. Полянская ва колхоз раиси Н. М. Капленко билан муҳокама қилиб, бундай деди:

— Агар қайта қуришни содда ва тушунарли қилиб баён этадиган бўлсак, унинг маъноси нима? У қандай натижаларга олиб бориши керак, бу қайта қуришнинг мақсади нимадан иборат? Бизнинг меҳнаткаш инсонимиз ўзини мамлакатнинг хўжайини деб, комплекснинг хўжайини деб ҳис қиладиган бўлиши керак. Акс ҳолда биз ҳеч нарсага эриша олмаймиз. Ишларимиз ҳам, қайта қуриш ҳам, хўжалик ҳисоблари ҳам ҳеч қандай наф бермайди. Хўжайин эса ҳисоб-китоб қила бошлайди, ўзига нима кераклигини, нималар йўқлигини ва нима учун йўқлигини кўриб туради.

Биздаги инсон ўзининг ҳар бир участкасида ҳамма нарсани билиб, тушуниб турган тақдирдагина ишлар юришиб кетади. Агар колхоз раиси, завод директори, қурилиш раҳбари меҳнаткашларнинг маслаҳатлари ва фикрларига муҳтож эмасман, деб ҳисоблайдиган бўлса, ҳеч қандай иш чиқмайди. Бу — катта масала, ўртоқлар. Баъзан, қаттиққўл бўлиш керак, дейдилар. Йўқ, бу ўринда қаттиққўллик натижа бермайди. Одамларни ақл билан, уларга яқинлик билан, қобилият билан эргаштириб бориш керак, мана шундай қила олган кишигина кучли, заковатли шахс ҳисобланади.

Новокорсунская станицасида колхозчилар билан яна бир учрашув бўлиб ўтди.

М. С. Горбачев бундай деди: Мен сизлар билан ошкора гаплашишим, сизлар ҳам мен билан шундай гаплашишингиз керак. Бу ҳақда сизлар билан келишиб олдик.

Овозлар: фақат шундай гаплашамиз.

М. С. Горбачев: Агар биз ишни атайлаб чалкаштирадиган бўлсак, бир-биримизнинг кўзимизни бўяйдиган бўлсак, бунинг ҳеч кимга кераги йўқ. Бу нарса нимага олиб боришини илгари кўрган эдик. Иш тўғрисида очиқчасига гаплашиш ва муҳокама қилиш, масалаларни ҳал этиш йўлларини топиш, келишиб олиш керак. Бутун мамлакатимизда ҳам шундай бўлишини, корхонадаги, колхоздаги, қурилишдаги, институтдаги, лабораториядаги одамларимиз коллективга ҳам, мамлакатга ҳам тааллуқли бўлган ҳамма ишларда актив қатнашадиган бўлишларини хоҳлаймиз.

Улар дилларидаги гапни айтадиган бўлсинлар. Одамларимиз ҳеч қачон бемаънилликка йўл қўймайдилар. Бирикки ёки бутун мамлакатда бир неча минг сафсатабоз топилиб қолди, дейлик, аммо улар бизни йўлдан оздира олмайдилар...

Ҳақиқатда иш қандай бораётганини билиб туриш, бу ишларни ишчанлик билан, ошкора муҳокама қилиш, ишнинг моҳиятига етиб бориш муҳимдир.

Халқимиз катта-катта вазифаларни ҳал қила олади. Халқимиз бениҳоя меҳнатсевар.

Очиғини тан олиш керак: оддий кишилар ўртасида, раҳбар кадрлар ўртасида интизом бўшашиб кетган. Бизнинг яшашимиз ва ишлашимизга нималар халақит бераётганини энди кўриб турибмиз. Шу сабабли интизомни кучайтиришимиз, ишга хафсала билан киришишимиз лозим. Бизда ҳамма нарса бор, ўртоқлар. Биз бирон нарсани бировдан қарз олишимизга ҳожат йўқ, биз ҳамма нарсани қила оламиз.

Апрель Пленумидан кейин жамиятда колхозчининг ҳам, ишчининг, зиёлининг, адибнинг ҳам фикри жўш уриб кетганига бир қаранг. Ҳамма мамлакат ҳақида ўйламоқда, нималар қилиш кераклиги ҳақида ўйламоқда...

Сизлар пухта ва чуқур ўйлаб иш қилаётганингиздан мамнунман. Энг муҳими, сизларнинг истиқболингиз жуда яхши. Буни мен селекцияда, хўжалик ҳисобида, технология интизомининг мустаҳкамланишида кўриб турибман.

Озиқ-овқат — жуда муҳим соҳа. Шу сабабли сизлар қилаётган ишлар учун сизларга раҳмат. Аммо сизлар яна ҳам кўпроқ иш қиласизлар деган умиддамиз.

Овозлар: Бажарамиз. Ҳаракат қиламиз.

М. С. Горбачев «Искра» колхозининг агрохимия лабораторияси билан ҳам танишди. Бу — деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш технологияси жараёнларини бошқариш ва уларнинг сифатини яхшилашнинг асосий бўғинларидан биридир. Колхозда бақувват ва қимматли буғдой ҳосили олиш, ем-хашак тайёрлаш тадбирларининг комплекс системаси ишлаб чиқилган. Шу йилнинг ўзидаёқ юқори сифатли маҳсулот топширишдан олинган соф фойда ошиб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари «Кубань» агросаноат комбинатини бориб кўрди. Бу ерда иқтисодий эксперимент бошланган — замонавий техника ва технология негизида хўжалик ҳисоби ва ўзини ўзи қоплаш асосида қишлоқ хўжалик маҳсулоти ва юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириш, тайёрлаш, қайта ишлаш ва реализация қилиш билан шуғулланадиган ягона ишлаб чиқариш — иқтисодий комплекси барпо этишга киришилган.

М. С. Горбачев «Кубань» агросаноат комплексининг раҳбарлари, мутахассислари, ишлаб чиқариш илғорлари ва бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари билан учрашди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари партия Марказий Комитети номидан йиғилган кишиларни самимий табриклади. Сизлар эксперимент шароитида қандай ишлаётганингиз билан танишиш учун ҳузурингизга келганимни дарҳол айтиб қўя қолай, — деб таъкидлади у. Биз сизларга ташаббускорлик билан актив ҳаракат қилиш, хўжалик юритиш соҳасида омилкорлик, мустақиллик кўрсатиш имкониятини, маҳсулотни кўпайтиришни муттасил таъминлаш, унинг сифатини ошириш учун янгичасига ишлашни ўрганиб олиш имкониятини бердик. Шу маънода тимашевликларнинг эксперименти жуда катта аҳамиятга эга. Бу эксперимент жуда мураккаб ва ўзаро боғлиқ проблемаларни ойдинлаштириб бермоқда.

Фан-техника тараққиётининг олдинги маррасида турган жуда мураккаб фанлар бор. Ҳа, бу фанлар соҳасида ўткир зеҳн, кашфиётлар талаб қилинмоқда. Бироқ экономика ҳақида гапирганда, аграр сектор энг мураккабидир. У саноат билан ҳам, истеъмолчи билан ҳам жуда боғланиб кетган.

Аграр секторнинг имконияти ўзгарди. У янги технологияларни, техникани қабул қилиб олишга қодир. Бу соҳада ижобий жараёнлар бошланди. Аммо, ўртоқлар, биз ўртага қўйилган вазифалардан орқада қоляпмиз. Биз суръатни жадаллаштиришимиз, ишимизни кучайтиришимиз керак. Биз озиқ-овқат проблемасини ҳал этмай туриб, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиёти вазифасини ҳал қила олмаймиз.

М. С. Горбачев эксперимент қандай бораётганлигини, у қандай иқтисодий наф бераётганини, уни ўтказишга нималар халақит қилаётганини, уни бошқа регионларда қўлланиш имкониятлари қандайлигини батафсил суриштирди.

Агросаноат комбинатининг раҳбарлари ва мутахассислари комбинатнинг ютуқлари ва проблемалари ҳақида муфассал гапириб бердилар.

М. С. Горбачев учрашувни якунлаб агросаноат комплексининг дастлабки муваффақиятларини юқори баҳолади.

У Тимашевск меҳнаткашлари билан шу район марказининг марказий майдонида бўлиб ўтган учрашувда ҳам шу ҳақда гапирди.

Тимашевликларга партия Марказий Комитети билан ҳукумат муҳим топшириқ берганлар, деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари. Улар келгусида қишлоқ хўжалигини қандай қилиб янада самаралироқ бошқариш мумкинлигини кўрсатувчи жуда муҳим экспериментни текшириб кўришлари лозим. Бинобарин, район меҳнаткашлари қилаётган ишлар мамлакатнинг бутун агросаноат комплекси учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади, дейиш мумкин.

Сизларнинг ҳам қишлоқ хўжалигини, ҳам қайта ишлаш саноатини, ҳам реализация соҳасини биргаликда бошқариш тажрибангиз — далаларда етиштирилган ва фермаларда олинган жами ҳосил нобуд бўлмай, яхши сифат билан ва ўз вақтида истеъмолчига етиб бориши учун ягона бир тугун қилиб тугиб олишимиз муҳим бўлган ишлардир.

Сизлар янги моддий техника базасида, хўжалик юритишнинг янги методлари асосида, техникавий, ташкилий ва социал масалаларни ечиш соҳасидаги куч-ғайратларни бирга қўшиш асосида ҳал қилаётган проблемалар — бутун мамлакат учун, бутун агросаноат комплекси учун керакли ишдир.

Сизларнинг эксперимент вазифаларини амалга ошириш соҳасидаги меҳнатингизга, ишларингизга, шу пайтгача эришган ютуқларингизга яхши баҳо бераман. Сизларга раҳмат. Бу — яхши иш, биз уни қадрлаймиз ва сизлар бу беш йилликда мамлакат учун, демакки, ўзингиз учун ҳали кўп иш қиласизлар, деган умиддамиз, албатта. Биз бу тажрибадан мамлакатнинг агросаноат комплексидаги ишларимизда фойдаланамиз.

Тимашевскда М. С. Горбачев В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Уруш йилларида ҳалок бўлган тимашевликлар хотирасига қўйилган монумент пойига, шунингдек тўққиз ўғли Ватанимиз учун жон фидо қилган Епистиния Федоровна Степанова ҳайкали пойига ҳам гуллар қўйилди.

А. БЕЛИКОВ,
В. ЖИЛЯКОВ,
ТАСС махсус мухбирлари.

Тимашевск район Новотитаровская станицасининг аҳолиси билан суҳбат пайти.
ТАСС махсус мухбирлари Ю. Лизунов ва В. Кузьмин телефотоси.

ҲОСИЛ 86

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

● Далаларда пахталар бодраб очиляпти. Ишни пухта ташкил этиб, кунлик ўсишда пешқадамлик қилаётган Фарғона ва Бухоро областлари заршуносларига тенглашинг!

● Машина терими муваффақиятини таъминлашнинг бош омили — дефолиацияни тез ва соз ўтказиш шу куннинг муҳим вазифасидир.

● Дала — бункер — тележка — пахта пункти конвейерининг бир маромда узлуксиз ишлашига кенг имконият яратиш керак. Бунинг учун аниқ иш графиклари тузиб, уларнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатайлик!

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 18 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,36	13,61	0,02	0,03
Фарғона	1,86	12,16	0,21	0,63
Сурхондарё	0,71	6,62	0,05	0,21
ҚҚАССР	0,71	5,18	0,06	0,08
Қашқадарё	0,57	4,90	0,05	0,08
Хоразм	0,96	4,78	—	—
Андижон	0,63	3,35	—	—
Навоий	0,68	3,07	—	—
Наманган	0,70	2,46	0,02	0,06
Тошкент	0,34	2,10	—	—
Самарқанд	0,62	2,06	—	—
Жиззах	0,12	0,48	0,03	0,03
Сирдарё	0,11	0,32	0,01	0,01
Республика бўйича:	0,75	5,04	0,03	0,08
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Наманган	2,00	10,90	—	—
Сурхондарё	1,07	10,72	—	0,01
Бухоро	1,59	6,33	—	—
Навоий	1,48	5,34	—	--
Қашқадарё	0,27	1,61	—	—
Республика бўйича:	0,88	7,60	—	—

БРИГАДА ПЛАННИ БАЖАРДИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бойсун районидаги Ойбек номли совхознинг Бойсун тоғлари этагидаги қумоқ ерларида пахта етиштирган Худоёр Қобилов бошлиқ бригадаси коллективи ғалаба рапорти берди. Пахта тайёрлаш плани машиналар билан уч иш кунида бажарилди. 42 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан пахта тайёрланди.

Бригада аъзолари пландан ташқари яна ҳар гектар бошига 7 центнер «оқ олтин» етиштиришга, ҳосилдорликни 27 центнерга етказишга ва мажбуриятни 20 сентябрга бажаришга сўз бердилар.

А. ХАЛИЛОВ.

ДЕФОЛИАЦИЯ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Республика областларида ғўза дефолиациясининг бориши тўғрисида шу йил 18 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда дефолиация қилинган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	8,0	90,9
Сирдарё	10,3	80,0
Жиззах	5,6	67,9
Сурхондарё	9,0	51,9
ҚҚАССР	8,4	50,5
Хоразм	8,1	33,4
Фарғона	6,1	30,8
Наманган	5,5	26,3
Қашқадарё	4,4	22,9
Бухоро	4,8	17,6
Андижон	3,4	15,7
Самарқанд	2,5	7,9
Навоий	1,7	6,2
Республика бўйича:	6,2	42,4

МАШИНАЛАР — СУРЪАТГА ҚАНОТ

Ерлари Сирдарё ёқаларида жойлашган «Қолгандарё» совхози далаларида бир неча кундирки терим агрегатлари юксак унум билан ишламоқда. 32 терим машинаси пайкалларда узлуксиз гулдираб, хирмонга барака киритмоқда.

Ўзбекистон районидаги бу қўриқ совхоз бу йил 1963 гектар майдонда пахта етиштирди. Совхоз пахтакорлари пландаги 4890 ўрнига 5,5 минг тонна «оқ олтин» етиштиришни кўзлаб турибдилар. Шуниси диққатга сазоворки, хўжаликда пахтани асосан машиналар ёрдамида териб олишга алоҳида эътибор билан қаралаётир. Бу йил ялпи ҳосилнинг 3 минг тоннаси, яъни деярли 70 проценти терим агрегатлари билан йиғиб олинади.

Й. Отақулов бошлиқ 4-бўлимда терим суръати кун сайин ошяпти. Бўлим далаларида 8 та «зангори кема» юқори унум билан ишлатилмоқда. В. Алиев, А. Усмонов каби пешқадам механик ҳайдовчилар кунига хирмонга 7-7,5 тоннадан пахта тўкмоқдалар. Мусобақадош дала гвардиячилари мавсумда 160 тоннадан пахта териб бериш ниятидалар. Ў. Йўлдошев, А. Нурматов, Д. Мирзаев каби қатор механизаторлар ҳам машиналарни маҳорат билан бошқариб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Дала гвардиячилари ҳиммати билан Н. Солиев, С. Алиев бошлиқ бригадалар пахта териш ва топширишда пешқадамлар сафида бормоқдалар. Бу бригадалар кунига қабул пунктларига йиллик планнинг 15-20 проценти миқдорида пахта топширишиб зафар маррасига яқинлашиб бормоқдалар.

— Машина — деҳқон қаноти деган гап — ҳақ гап, — дейди совхоз директори, КПСС XXVII съезди делегати В. Ҳамроқулов, — Шунинг шарофати билан совхозимизда терим суръати тинмай ошяпти. Уюшқоқ коллективимиз 5 октябрда ғалаба рапортига имзо чекиш иштиёқи билан меҳнат қилмоқда. Бу борада, айниқса, дала гвардиячиларимиз мардонавор меҳнат қилмоқдалар.

Йиғим-теримдаги юксак суръат ва кўтаринкилик — қўриқ хўжалик азаматлари ўз сўзлари устидан чиқишга астойдил бел боғлаганликларини кўрсатиб турибди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КПСС XXVII СЪЕЗДИНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съездининг иши тўғрисидаги стенографик ҳисоботнинг учинчи, якунловчи томи босмадан чиқди.

Унга КПСС XXVII съезди делегатларининг стенографик ҳисоботга қўшиб қўйиш учун съезд секретариатига топширган сўзланмаган нутқлари текстлари кирган.

Китобда съезд чет эллик меҳмонларининг партия ташкилотларидаги нутқлари, партия ветеранлари, чет эл партиялари ва ташкилотларидан КПСС XXVII съездига табрик текстлари эълон қилинган.

Съезд номига табриклар рўйхати, партия анжумани делегатларининг рўйхати, съезд мажлисларида, партия ташкилотларида сўзлаган делегатлар ва чет эллик меҳмонларнинг, шунингдек, съездни табриклаган СССР Қуролли Кучлари ва совет ёшлари вакилларининг ном кўрсаткичлари эълон қилинган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган.

(ТАСС).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ТАРАҚҚИЁТ ТАЯНЧИ

ИЛМИЙ ВА ЛОЙИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК МУАССАСАЛАРИДА ҚАЙТА ҚУРИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдек муҳим вазифани ҳал этишда конструкторлик ташкилотлари катта роль ўйнайди. Қайси идорага қараши ҳамда фаолияти йўналишига кўра конструкторлик бюроларининг вазифаси ўзгаргани билан барибир улар энг аввало янги техника яратиш учун жавобгардир. Аниқроқ қилиб айтганда, бундай ташкилотлар фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги боғловчи бўғин ҳисобланади. Жумладан, бизнинг марказий бюро илмий-тадқиқотлар учун янги приборлар яратиш ҳамда академия муассасаларини шундай приборлар билан таъминлашга хизмат қилади.

Ўн биринчи беш йилликда бизда илмий тадқиқотлар учун ҳам, халқ хўжалиги учун ҳам бир қанча самарали асбоб-ускуналар яратилди. Уларнинг аксарияти мамлакатимиз ва чет эллардаги мутахассислар томонидан яхши баҳоланди. Чунончи, ярим ўтказгич қатламлар қалинлигини аниқлаб берадиган «Кристалл-3» прибори ихтиро даражасида бажарилди. Бир қанча халқаро кўргазмаларда юқори баҳо олди, СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг медали ҳамда Загреб политехника музейи (Югославия) фахрий дипломи билан мукофотланди. Бу қурилма мамлакатимиздаги 20 га яқин корхонада ишлатилмоқда. Тезкор планшетли ёзув қурилмаси идоралараро комиссия томонидан жаҳоннинг энг яхши намуналари даражасида бажарилган, деб баҳоланди ва кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия этилди.

«Венера — Галлей кометаси» халқаро программасига мувофиқ мутахассисларимиз яратган иккита прибор «Вега-1» ва «Вега-2» космик кемаларида Венера планетасига олиб чиқилди. Уларнинг ёрдамида планета атмосферасининг зичлиги ҳамда унинг таркибидаги космик чанглар тўғрисида янги илмий маълумотлар олинди.

Бизда бошқа қизиқарли ечимлар ҳам бор. Микропроцессор ва ҳисоблаш техникаси қўлланиш негизида янги туркумдаги приборлар яратилмоқда. Аммо поёнига етказилган ечимлар орасида техника нуқтаи назаридан юқори савияда бўлмаган, бугунги кун талабларига жавоб бермайдиган, бўш ишлар ҳам бор. Бу ҳол конструкторлик бюроси фаолиятининг барча жабҳаларида туб бурилиш қилмай туриб, унинг ишини бугунги вазифалар даражасига кўтариб бўлмаслигини кўрсатмоқда. Сир эмаски, фан-техника тараққиёти суръатларини кўп жиҳатдан илм-фаннинг тажриба-ишлаб чиқариш базаси ҳолати белгилайди. Шу боисдан ўз ишимизни қайта қуришда янги техника яратишни жадаллаштириш ҳамда илмий муассасаларнинг, корхоналарнинг чет элдаги энг яхши намуналар билан рақобатлаша оладиган замонавий приборларга бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсади белгилайди.

Бундай приборлар яратиш учун эса яхши жиҳозланган қудратли ишлаб чиқариш базаси керак. Айрим тадбирлар кўрилганига қарамай, бу борада ишлар ҳали яхши деб бўлмайди. Станок ва ускуналар маънавий жиҳатдан анчагина эскириб қолган. Юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун ихтисослашган технология участкалари йўқ. Кўпгина бўлимлар ҳисоблаш ва оптика техникаси, радио ва электр ўлчов приборлари, синов ускуналари билан яхши жиҳозланмаган. Конструкторлик бюроси станок ва технология ускуналари сотиб олиш, тажриба-ишлаб чиқариш корхонасини кенгайтириш ва техникавий даражасини кўтариш тадбирларини амалга ошириш учун доимий молиявий манбага эга эмас. Конструкторлик бюросида даромадларнинг харажатлардан юқори бўлишига эришиш йўли билан ҳосил этиладиган фонд эса республика Фанлар академияси президиумида марказлашган. Бу ҳол конструкторлик бюроси юқорида айтилган режаларни амалга оширишида қийинчилик туғдирмоқда.

Конструкторлик бюроси иш самарадорлигини ошириш тадбирлари кўрилмоқда. Бўлинмалар йириклаштирилди, патент хизмати кенгайтирилди, тематика мундарижасига алоҳида эътибор қилинмоқда. Инженер-техник ходимлар аттестациядан ўтказилди. Улар меҳнатига янгича ҳақ тўлашга ўтиш юзасидан тайёргарлик ишлари тугалланди. Илмий-техника фаолиятининг асосий йўналишлари узил-кесил белгилаб олинди. Моддий ва меҳнат ресурслари энг муҳим йўналишларда жамланмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишимизга янгича мазмун бермоқда.

Шунга қарамай, бу борада камчиликлар кўп. Аввало тематик планда майда ишлар устунлик қилмоқда. Айрим буюртмачилар тавсия этаётган ишларини етарлича асосламайдилар, муҳим мавзу қамраб олинишини ўйламайдилар. Худди шу боисдан институтлар таклифини конструкторлик бюросига тақдим этилмасидан ва хўжалик ҳисобидаги шартнома тузилмасидан аввал республика Фанлар академиясининг бўлимлари ёки координация советлари тасдиғидан ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Шу ўринда конструкторлик бюроси билан институтлар ўртасидаги муносабатларга кенгроқ тўхтаб ўтишни истардик. Институтларнинг буюртмаси билан қиладиган ишларимизнинг кўпчилиги тажриба-конструкторлик ечимларига алоқаси бўлмайди. Уларни одатда институтдаги устахоналарнинг ўзи бемалол бажариши мумкин. Қолаверса, бундай ишлар тажриба-ишлаб чиқариш корхонаси қувватини асосий тематик ечимлардан чалғитади, конструкторлик бюроси иш маромини бузади. Илмий-тадқиқот ишларига зарур эканлигини инобатга олиб, бундай ишларни бажариш учун чоғроқ конструкторлик хизмати ҳам бўлган марказий экспериментал устахоналари очиш мақсадга мувофиқ деб ўйлаймиз. Бундай устахоналарни бизнинг конструкторлик бюромиз қошида махсус бўлинма йўсинида барпо этса ҳам бўлади.

Кейинги йилларда республика Фанлар академиясида қурилаётган объектлар учун ностандарт ускуналар тайёрлаш анча кўпайди. Пахтачилик комплекси учун машиналар яратиш юзасидан ишлар кенгаймоқда. Назаримизда республика Фанлар академиясига чоғроқ тажриба-механика заводи зарур.

Маълумки, илм-фан учун ажратилган маблағ, жумладан академия муассасалари ўртасида у ёки бу нисбатда тақсимланади. Аммо бу ҳол уларнинг конструкторлик бюромизга замонавий, мураккаб, табиийки, анча қимматга тушадиган прибор учун буюртма бериш имкониятларини чеклаб қўяди. Қизиғи шундаки, институтлар йил сайин майда-чуйдаларга пул сарфлайверадилар-у, аммо янги приборли бўлмайдилар. Шу боис эҳтимол **янги приборлар яратиш юзасидан олиб бориладиган ишларни пул билан таъминлаш учун республика Фанлар академияси президиуми қошида марказий фонд ташкил этиш мақбул бўлар.** Бунда сарф-харажатни илмий приборсозлик бўйича кенгаш назорат этиб боради. Айни чоғда бу кенгаш шундай топшириқнинг техникавий жиҳатларини пухта ўрганади, унинг зарур эканлигини аниқлайди, иш натижаларидан фойдаланиш йўлларини белгилаб беради. Натижада институтлар тажриба базасида воситалардан фойдаланиш самарадорлиги анча ошади. Ечимларнинг техникавий даражаси ҳам кўтарилади. Бундай фонд Фанлар академиясида илмий приборсозлик бўйича ишларнинг узоқ муддатли планини ишлаб чиқиш имконини беради.

> ● САМАРАЛИ ЕЧИМЛАР ЧЕГАРА ЭМАС
>
> ● ЯНГИ ПРИБОРЛАР ЯРАТИШ — ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ МУАССАСАЛАРИ ТАЛАБИ
>
> ● ҲАЛ ЭТИЛИШИ ЛОЗИМ БЎЛГАН МУАММОЛАР

Маълумки, планлаштирувчи органлар ҳужжатларида барча конструкторлик бюролари «илм-фанга хизмат қилиш» моддаси билан юритилади. Улар чиндан ҳам бу вазифани бажаришади. Олимларга ўз ғояларини амалга оширишда, илмий ечимлардан амалиётда фойдаланишда кўмаклашадилар. Бошқача қилиб айтганда, конструкторлик бюросининг иш сифати илмий натижаларнинг самарадорлиги ва қай даражада асосланганлигига боғлиқ. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, бутунлай янги технология ва ускуналар яратиш талабларидан келиб чиқиб, конструкторлик бюроси республика халқ хўжалиги манфаатлари йўлида йирик ва муҳим ечимлар устида изланиш олиб бориш ҳаракатида. Афсуски, институтларимиздан ана шундай ишлар ўтказишга оид таклифлар тушмаяпти.

Регионал проблемаларга етарлича эътибор қилинмаётганлиги хусусидаги танқид жуда тўғри. Биз ана шу камчиликларни тугатиш йўлини ахтаряпмиз. Бизнинг бюро «Узгелиотехника» тармоқлараро илмий-техника маркази доирасида айрим ишларга ижрочи этиб киритилган. Пахта териш машиналари яратиш бўйича тармоқлараро илмий-ишлаб чиқариш маркази ишида ҳам қатнашаётирмиз. Бу борада иш бошланганига унча кўп бўлгани йўқ. Ўтган йили дастлабки техника намунаси синовдан ўтди. Бу йил икки-учта нусхасини тайёрлаймиз. Беш йиллик охирига бориб, янги машинани яратиш ишлари тугалланади, деб ўйлаймиз. Айни чоғда «Сув», «Иккиламчи ресурслар» программалари доирасида иш олиб бормоқдамиз.

Мутахассисларимиз ишлаб чиқарувчилар билан бир қанча учрашувлар ўтказишди. Республика корхоналари билан алоқани мустаҳкамлашга ҳаракат қилаётирмиз. Аммо, улар таклиф этаётган топшириқлар майда, шу кун учунгина характерли вазифалар билан чекланиб қолаётир. Йирик мавзудаги масалага бориб тақалган ҳолларда эса конструкторлик бюроси бу проблемаларни ҳал этиш имкониятидан маҳрум. Негаки, илмий-тадқиқот ишлари поёнига етказилмаган: уларнинг ижобий натижасисиз эса конструкторлик бюроси ҳеч нарса қилолмайди.

Шу ўринда академия илмий муассасаларининг планлаштириш ишида йиллар мобайнида таркиб топган тажриба халқ хўжалиги манфаатлари йўлида тадқиқотларни актив олиб боришга ғов бўлаётганлигини эслатиш жоиз. Лабораториялар, сўнгра эса институтлар беш йиллик ва йиллик планларини тузишда одатда ўз манфаатларинигина кўзда тутадилар, у ёки бу корхона ҳамда бирлашма учун танг жойларни ҳисобга олмайдилар. Қолаверса, **республикамизда корхоналарнинг проблема ва қийинчиликлари, халқ хўжалиги тармоқларининг танг жойлари ҳақидаги маълумотларни жамлаб умумлаштирувчи органнинг ўзи йўқ.** Ҳолбуки, бундай маълумотлар тўпланса ва институтлар тематикаси шунга мувофиқ режалаштирилса, илмий ечимларни амалиётга жорий этиш тезлашган ва осонлашган бўлур эди. Негаки, илмий муассаса планда белгиланган ишни бажармаганлиги учун жавобгар бўлади. Корхоналар эса план асосида бажарилган иш натижаларини жорий этишга мажбур.

Шу йўсинда фан-техника тараққиётини бошқариш ҳам анча такомиллашади. Регионал проблемаларни ҳал этишга олимларни кўпроқ ва активроқ жалб этиш, илмий потенциалдан самаралироқ фойдаланиш ишга ана шу зайлда комплекс ёндашишни тақозо этади. Буни амалга ошириш ҳам унча мураккаб эмас. Республика Госпланининг илмий-техника информацияси ва техник-иқтисодий тадқиқотлар илмий-тадқиқот институти шундай тематикани туза олади. Қолгани эса илм-фанни бошқарувчи органларнинг изчиллиги ва қатъиятига боғлиқ.

Кейинги пайтда маҳсулот сифатига алоҳида эътибор берилмоқда. Техникавий даража ҳамда маҳсулот сифати коллектив ишининг асосий кўрсаткичи бўлиб қолди. Маҳсулотнинг сифатли бўлиши уни тайёрлашгагина боғлиқ эмас. Бунинг учун янги, оригинал техникавий ечимлар керак. Жаҳон бозорида рақобатлаша оладиган приборлар яратиш учун илмий адабиётларни билишнинг ўзи кифоя қилмайди. Шундай приборлар конструкциясини, мазкур техниканинг умумий даражасини ҳам билиш зарур. Чет элдаги энг яхши ишлардан андоза, мўлжал олиб иш юритиш нотўғри. Чунки, яратилаётган тажриба намуналари шу даврга келиб чет элда эришилган даражадан орқада бўлади. Бинобарин приборсозлик ёки яратилаётган янги техниканинг шу соҳасидаги тараққиёт йўлини прогнозлашни ўрганиш, унинг ривожланиш тенденциясини кўра билиш, бутунлай янгича, ностандарт ечимлар топиш керак. Шу маънода ихтисослашиш алоҳида аҳамият касб этади. **Назаримизда, конструкторлик бюроларига умумий йўналишдаги бўлинмалар қатори бир типдаги приборлар яратиш устида иш олиб борадиган ихтисослашган бўлинмалар зарур.**

Яна бир гап. Шундай приборлар бўладики, улар буюртмачидан бошқа ташкилотларни ҳам қизиқтириб қолади. Дарагини эшитиб, ишини кўриб булар ҳам талабгор бўладилар. Уларнинг эҳтиёжи учун бундай приборларни кўп нусхада ишлаб чиқариш ҳам проблемалигича қолиб кетмаслиги лозим.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш талаблари даражасида иш юритиш учун қайта қуришни энг аввало онгимиздан бошлашга тўғри келади. Айни чоғда илмий ва лойиҳа-конструкторлик муассасаларида ҳам изчил ғоявий-сиёсий ва тарбиявий иш олиб бориш, ёшларга кўпроқ ишонч билдириш, изланишларга уларни дадиллик билан тортиш керак.

Хуллас, конструкторлик ташкилотларида ҳам проблемалар кўп. Уларни зудлик билан ҳал этишга бутун куч-ғайратимизни сафарбар қилишимиз, инсон омилидан тўлароқ фойдаланишимиз керак. Шу йўл билан жонажон партиямиз XXVII съезди қарорларини амалга ошираётган совет халқининг улуғвор ишларига муносиб ҳисса қўшамиз.

В. ХАРЧЕНКО,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Илмий приборсозлик бўйича марказий лойиҳа-конструкторлик ва технология бюроси директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ФЕРМАНИНГ ИШИ НЕГА ОРҚАГА КЕТМОҚДА?

Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг раҳбарлари чорва қишловига тайёргарлик кўриш тадбирларининг бажарилишини барбод қилишни «режалаштирдилар». Хўжалик ем-хашак тайёрлашда, силос, сенаж бостиришда орқада қолмоқда. Чунончи 12 сентябргача 540 тонна ўрнига атиги 200 тонна пичан ғамланди, дашт ўтларини тайёрлаш суръатлари паст. Ишларнинг аҳволи шундайлигича қолаверса 650 бошдан кўпроқ қорамолни қишда боқиш осон бўлмайди.

Хўжаликнинг сут-товар фермасини Бухоро области чорвадорлари яхши биладилар. Икки йил муқаддам сигирларни машинада соғиш ва боқиш тажрибасини ўрганиш учун кўпгина районлардан бу ерга одамлар келиб туришар эди. Колхознинг сут соғувчилари кўпгина яхши ишларнинг, қимматли янгиликларнинг ташаббускори бўлган эдилар. Ферма коллективи кўп йил мобайнида Эстония ССРнинг «Вильянди» совхози чорвадорлари билан мусобақалашиб меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришиб келган.

Мен бу колхозда неча марталаб бўлганман. Бутун мамлакатга донғи кетган сут соғувчи Лейда Аугустовна Пейпс бошчилигида «Вильянди» совхози ишчиларининг вакиллари хўжаликка келгани эсимда қолган. Муҳтарама Ғаффорова, Эргашой Болтаева, Руқия Эргашева ва колхознинг бошқа сут соғувчилари эстон дўстлари билан бирга сигирларни қандай қилиб машинада соққанликлари хотирамда. Ғиждувонлик ва эстониялик чорвадорларнинг меҳнат беллашуви етти йилдан кўпроқ давом этди.

Афсуски, бу ҳақда ўтган замон феълида гапиришга тўғри келмоқда. 1977 йилнинг мартида нашр қилинган ва чанг босиб ётган архив қоғозлари орасида кўзга ташланадиган плакатгина буларни эслатиб турибди.

Энди фермадаги ишларнинг ҳаммаси ишкал бўлиб қолди. Сут соғиш агрегатлари, автомат сувлоқлар, фермани тозалайдиган механизмлар ишлатилмай ётибди. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш билан ҳеч ким тузукроқ шуғулланмаяпти, наслчилик иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бир вақтлар илғор бўлган ферма шу тариқа «ўртача» фермалар қаторига тушиб қолди. Бу ердагилар ойлик, квартал топшириқлари барбод бўлишига «кўникиб» қолганлар.

Хўш, бунинг сабаби нима? «Муваффақиятлардан эсанкираб қолган колхоз ва ферманинг баъзи собиқ раҳбарлари ва мутахассислари қўшиб ёзиш, кўзбўямачилик қилиш йўлига ўтиб олганликлари, истаган нарсани қилавериш учун дуч келган воситадан ҳазар қилмай фойдаланаверганликлари тўғрисидаги аччиқ ҳақиқатни ҳам бу ерда эсдан чиқарганлари йўқ. Ўзбекистон Компартияси XVI пленумидан кейин колхоз партия ташкилоти кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш ишини кучайтирди. Ферма мудири, мутахассисларнинг ярмисига яқини алмаштирилди. Аммо, чамаси, шундай қилиш билан чекланиб қўя қолдилар.

Ўша пайтдан бери бирталай катта ва кичик муаммолар тўпланиб қолди. Цех партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида мана шулар ҳақида гапирилади, деб ўйлаган эдик. Аммо, партия ташкилотининг секретари С. Ҳошимованинг докладида ҳам, ферма мудири А. Раҳматовнинг, сут соғувчи Р. Эргашеванинг ва бошқа коммунистларнинг нутқларида ҳам ишларнинг аҳволи ҳақида ташвишланиб гапирилгани йўқ, камчилик ва нуқсонларни тугатиш юзасидан конкрет таклифлар киритилмади. Колхоз партия комитетининг секретари А. Насимов ҳам ўз нутқида «қалтис масалалар»ни четлаб ўтиб кетди.

Нега ферманинг иши йилдан-йилга орқага кетмоқда, нега чорвадорларнинг меҳнати ва турмуши учун зарур шароитларни яратиш тўғрисида ҳеч ким қайғурмаяпти, ферма коллективи ўртасида сиёсий-тарбиявий ишни яхшилаш учун нималар қилиш керак — пишиб етилган мана шу масалалар нечундир тилга олинмади. Йиғилишга тузукроқ тайёргарлик кўрилмаганлиги сезилиб турибди.

Колхознинг сут-товар фермаси ишини яхшилаш учун ҳамма зарур чора-тадбирларни кўриш пайти келмадимикан.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

«Совет Ўзбекистони»да босилганидан сўнг...

«МОЗОРДАН ТАРАЛГАН ВАСВАСА»

Газетамизда ана шу сарлавҳа остида ЎзТАГ мухбирининг танқидий мақоласи босилган эди. Унда Самарқанд шаҳрининг овоз ёзиш студияси ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида ҳикоя қилинганди. Самарқанд область «Голубой экран» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи Р. Қодировнинг хабар беришича, «Узбитрадиотехника» республика ишлаб чиқариш бирлашмаси, М. Қориёқубов номли Ўзбекистон Давлат филармонияси (собиқ), «Голубой экран» ишлаб чиқариш бирлашмаси вакилларидан иборат комиссия область комсомол комитети вакилининг иштирокида текшириш ўтказган пайтда мақолада баён этилган фактлар тасдиқланди.

Овоз ёзиш студияси операторлари кўпчилигининг малакаси паст бўлиб, фонотекаларнинг тематик мазмуни бугунги талабларга мос келмайди. «Голубой экран» ишлаб чиқариш бирлашмасида чиқарилган буйруққа мувофиқ, 16 та овоз ёзиш студияси қабул пунктлари разрядига ўтказилади — улар ўз фонотекаларига эга бўлмайдилар ва музикали программаларни кўп нусхада ёзиб чиқармайдилар.

Музика уйи ҳузурида область комсомол комитети ва область маданият бошқармаси вакилларидан иборат составда бадиий кенгаш ташкил этилди. Овоз ёзиш хизмати фаолиятини умумий мувофиқлаштириш вазифаси область музика уйи зиммасига юкланди.

Комиссия «Голубой экран» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарларининг эътиборини студиялар коллективларида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш зарурлигига қаратди. Оператор С. Сапелкин ва операторлар бригадири И. Гадоевнинг бундан буён музика уйида ишлаши тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш тавсия этилди.

Музика уйида, Р. Қодировнинг айтишича, махсус маълумотли музика редактори ишлай бошлади. Музика уйининг раҳбари, операторлар малака ошириш курсларида ўқийдилар.

Шундай қилиб, чора-тадбирлар кўрилди. Бироқ, редакцияга газетхонлардан ҳамон хатлар келиб турибди. Уларда республиканинг бошқа шаҳарларидаги овоз ёзиш студиялари кескин танқид қилинади. Бу ўринлидир. Самарқанд мисолида айтилган барча камчиликлар бошқа аҳоли пунктларида ҳам содир бўлмоқда.

●

Масалан, Тошкент шаҳрининг «Марказ-4» кварталидаги 1-уйда истиқомат қилувчи кишилардан бир группаси қуйидагиларни ёзади: уйимиз қаршисидаги студиянинг баланд овозда гапирувчи радиоаппаратлари бир зум тинмайди. Биз студия ходимларига бу ҳақда бир неча марта айтдик, улар аппаратлар тўла қувват билан ишлатилади, деган бир хилдаги жавобни қайтаравердилар. Қандай музикаларни эшитмадик дейсиз! Бу ва бошқа студияларда забардаст йигитлар ишлашади — наҳотки улар соатлаб ён атрофни қоматга келтирадиган хашаки музика ёзишдан бошқа иш топа олмасалар? Студияларда қулоқни қоматга келтирадиган бачкана қўшиқларни, хилма-хил музикаларни эшитасиз.

Меҳнат ветеранлари Попова билан Столбова ўртоқлар, Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси ўртоқ Хеташвили ва бошқалар газетамизда эълон қилинган бизнинг мақола тўғрисида ўз фикр ва мулоҳазаларини баён қилиб, тўғри фикр билдирганлар — Тошкент ва республиканинг бошқа шаҳарларидаги студиялар кўплаб чиқараётган енгил-елпи музика ёзишларга аллақачон барҳам бериш керак эди.

«Узбитрадиотехника» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг раҳбарларига қуйидаги савол билан мурожаат қилишни истардик: наҳотки сизлар шаҳарлар кўчаларида баралла таралаётган «музика маҳсулоти»ни эшитмаётган бўлсангиз! Агар эшитаётган бўлсангиз, нима учун бунга қарши чора кўрмаяпсиз? «Самарқанд мозоридан таралган васваса» танқидий мақоласида йўл қўйилаётган конкрет бемаъни ишлар ҳақидагина эмас, шу билан бирга бирлашма фаолиятидаги жиддий салбий жиҳатлардан бири тўғрисида ҳам гап борган эди-ку?

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми темир йўл транспортини ривожлантиришда юксак кўрсаткичларга эришганлиги ва жамоат ҳаётида актив иштирок этганлиги учун СССР Транспорт қурилиши министрлиги «Ташгипротранс» Тошкент Давлат лойиҳа-қидирув институтининг бош инженери — директор ўринбосари ўртоқ Виталий Иванович Усовга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор»** фахрий унвони берди.

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

ФАРҒОНА, 18 сентябрь. (ЎзТАГ). Фарғона область партия-хўжалик активининг бугун бўлиб ўтган йиғилишида партия, совет ва хўжалик органларининг, жамоатчиликнинг меҳнатсиз даромадларга қарши курашни кучайтириш борасидаги вазифалари муҳокама қилинди.

Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ҳ. Умаров доклад қилди.

дунё воқеалари

МИТТЕРАННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЖАКАРТА. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг қурол-яроғларни қисқартириш, ядро синовларини тўхтатиш тўғрисидаги таклифлари кейинги йиллардаги дадил таклифлар эканлиги ҳаммага маълумдир. Буни ҳисобга олиш зарур, деди Франция президенти Франсуа Миттеран Индонезия телевидениеси орқали гапириб.

Франция, деб давом этди Ф. Миттеран, ракетага қарши мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги шартномага риоя этилишини қатъиян ёқлаб чиқмоқда. Гарчи биз бу шартнома қатнашчиси бўлмасакда ва шартномага имзо чекмаган бўлсакда, Франция бу йўналишдаги барча тадбирларни маъқуллайди. Айни вақтда у икки буюк давлат ўртасидаги музокараларда космос проблемаларига оид ҳозирги кунда мунозаранинг асосий масаласи бўлган бир-бирига қарама-қарши позицияларни ўзаро келиштиришга имкон берадиган барча тадбирларни маъқуллайди. Ф. Миттеран Европадаги аҳволни нормаллаштиришни, Европадаги барча мамлакатларнинг ижтимоий тузумидан қатъи назар уларнинг янада мустаҳкам ҳамкорлик қилишини ёқлаб чиқди.

(ТАСС).

Ҳ. АСАД ЯҚИН ШАРҚ ПРОБЛЕМАСИ ТЎҒРИСИДА

ДАМАШҚ. Бу ерда Сурия президенти Ҳафиз Асад Яқин Шарқда адолатли тинчлик ўрнатишга Сурия астойдил интилаётганини айтди. У визит билан бу ерга келган Венгрия Халқ Республикаси президиумининг раиси Пал Лошанци шарафига ўтказилган қабул маросимида барча манфаатдор томонлар ва БМТ хавфсизлик кенгашининг бешта доимий аъзоси иштирокида Яқин Шарққа доир халқаро конференцияни БМТ раҳбарлигида чақириш йўли билангина регионда мустаҳкам ва адолатли тинчликни таъминлаш мумкин, деди. Исроил қўшинлари босиб олинган барча территориялардан олиб чиқиб кетилгандагина ва фаластин халқининг ажралмас миллий ҳуқуқлари, шу жумладан унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва ўз мустақил давлатини барпо этиш ҳуқуқини амалга ошириш билангина Яқин Шарқ можаросини чинакам бартараф этиш мумкин, деди САР президенти.

(ТАСС).

ТЕРРОРЧИЛАР ЖАВОБГАРЛИККА ТОРТИЛСИН!

15 сентябрь куни Покистонда яна бир ёвуз террорчилик ҳаракати амалга оширилди. Совет ҳарбий дипломати полковник Федор Гореньков ўлдирилди. Унга Покистоннинг марказий кўчаларидан бирида кундуз куни рўпарадан ўқ узилди. Телеграф орқали олинган хабарда ана шу фактлар келтирилган. Хабар аллақачондан буён турли-туман террорчилар масканига айланиб қолган давлат пойтахти — Исломободдан олинди.

Бу мамлакат неча йиллардан буён оммавий кўламда қотиллар ва зўравонларни тайёрлаб ва тарбиялаб келаётганлиги жаҳон жамоатчилигига яхши маълум. Унинг территориясида юзлаб афғон аксилинқилобчи тўдаларини ҳамда Сикх экстремистик ташкилотларининг каллакесарларини тайёрлаш кенг авж олдириб юборилди. Бу жиноятчиларнинг Покистон билан қўшни бўлган Афғонистон ва Ҳиндистон давлатларидаги қилмишларини санаб тугатиб бўлмайди.

Покистон режими чет давлатлар вакилларига нисбатан халқаро ҳуқуқ нормаларини муттасил бузиш билан дунёда ном чиқарган.

Покистон маъмурлари чет давлатлар расмий вакилларини қўриқлаш борасидаги бурчларини бажаришга мутлақо менсимай қараётганликларини намойиш қилмоқдалар. Уларнинг террорчилар олдидаги ожизлиги қисқа вақт ичида бир эмас, бир неча марта намойиш бўлди: Карочи аэропортида террорчилар эгаллаб олган Америка самолётининг пассажирлари ўлдирилганлиги ҳали эсдан чиққан эмас. 14 сентябрь куни мазкур шаҳарда автомашина портлаши чоғида Ироқ дипломати ўлдирилди.

Покистонда америкалик қидирув ишларининг мутахассислари ёрдамида ливанликлар ва фаластинликларни қидирмоқдалар, афғон аксилинқилобчилар ихтиёрида марказий разведка бошқармасининг маблағи ҳисобига олиниб, бу мамлакатга келтирилган хилма-хил қуроллар борлигини, мамлакатда бандитизм авж олганлигини кўра била туриб, бундан кўз юммоқдалар.

Шуни дадил тахмин қилиш мумкинки, Покистон раҳбарлари совет дипломати қотилини топиб, жазолаш ҳақида дарҳол ваъда берадилар. Лекин Покистон маъмурларининг ўзлари ҳам жавобгарликдан қочиб қутила олмайдилар. Улар бундай хатти-ҳаракатлар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг бундан буёнги ривожи учун оқибатсиз қолмаслигини яхши тушуниб олишлари керак.

(ТАСС).

ТАБИИЙ ОФАТЛАР

РИМ. Италиянинг Сицилия оролидаги Этна вулқони уйғонди. Вулқон ёнидан 3200 метр баландликдаги ёриқдан икки кеча-кундуздан бери лава оқиб турибди. Лава оқими оловпуркар тоғ чўққисига туристлар тушган автобус қатнаб турган йўлгача етиб борди. Оролдаги сейсмология станциялари ана шу районда сейсмик активликнинг кучайганлигини қайд этмоқдалар. Мутахассисларнинг фикрича, ҳар дақиқада кучли вулқон отилиши мумкин. Сўнгги марта 1984 йилнинг охири — 1985 йилнинг бошида Этнада вулқон фаолияти авжига чиқиб, ярим йилдан кўпроқ вақт давом этган эди. Ўша кезда лава оқимлари анча зиён етказди.

◆

АФИНА. Грециянинг жанубий қисмида яна кучли зилзила бўлди. Силкиниш кучи Рихтер шкаласи бўйича 5, 6 баллга етди. Каламата порт шаҳрида яна 37 киши яраланди. Бу сўнгги кунларда Каламата шаҳрида содир бўлган иккинчи зилзиладир. Биринчиси 6,2 балл куч билан шанба куни кечқурун бўлган эди. Шаҳар офат зонаси деб эълон қилинди, қутқарув ишлари олиб борилмоқда. Сўнгги маълумотларга қараганда, бу ерда жами 19 киши ҳалок бўлди. 300 дан кўпроқ одам яраланди, шулардан 15 киши оғир аҳволда. 4 мингга яқин уй вайрон бўлди ёки шикастланди. 7 минг аҳоли бошпанасиз қолди. Бир неча соат ўтгандан кейин анча кучсизроқ ер силкиниши энди Закинтос ороли районида бўлди.

◆

НЬЮ-ЙОРК. Аляскада кучли зилзила бўлди. АҚШ геология бошқармасининг хабар беришича, Кадьяк ороли жанубидан 184 километр нарида Тинч океанидаги зилзила марказида унинг кучи Рихтер шкаласи бўйича 6,5 баллга етган. Қурбонлар ва вайронагарчиликлар ҳақида маълумотлар олинмади.

◆

КАРАКАС. Венесуэла пойтахти чеккасидаги кўчки оқибатида 3 киши ҳалок бўлди ва 14 одам шикастланди. Бир нечта уй ва шу атрофда турган автомашиналар тупроқ остида қолди. Босиб қолган жойларни тозалаётган ўт ўчирувчилар ва қутқариш хизмати бўлинмалари аъзоларининг фикрича, қурбонлар сони кўпроқ бўлиши мумкин. Фалокат шаҳар камбағаллари яшайдиган кулбалар жойлашган ерда тўхтовсиз ёққан ёмғир оқибатида тупроқ ивиши сабабли рўй берди. 200 мингга яқин аҳоли яшайдиган шаҳарнинг бу районида аҳвол хатарли бўлиб турибди.

ПАРИЖ. Нор департаментидаги хусусий Лилля техника лицейида ўтган кеча ёнғин чиқиши оқибатида 12 синфхона ва ётоқхона, шунингдек, ушбу ўқув юртига қарашли ҳужжатлаштириш маркази ёниб кетди. Бу воқеани ўз кўзи билан кўрган кишиларнинг гапига қараганда, биринчи қаватда бир лаҳзада ёнғин чиққан. Шаҳарнинг турли чеккаларидан етиб келган ўт ўчирувчилар ёнғинни қийинчилик билан ўчирганлар. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, бахтли тасодиф туфайлигина қурбонлар бўлмаган. Лицейда 1 мингга яқин ўқувчи таълим олади, уларнинг бир қисми ўқув ҳафтаси мобайнида ёниб кетган бинода тунаб қолар эди.

◆

ЛОНДОН. Англиядаги Лестер шаҳри кўчаларидан бирига кеча эриб кетган музқаймоқнинг турли рангдаги оқимлари тушиб келаверди. Бу кўчадан йўловчилар ва автомобиллар ўтолмай қолди. Пресс Ассошиэйшн агентлигининг хабар беришига қараганда, корхонанинг музлатиш қурилмаларига уланган электр линияси шикастланганни туфайли болаларнинг севимли луқмаси тайёрланадиган корхонада ёнғин чиққан.

(ТАСС).

ДАВЛАТ КИШИСИ

Мухтор Ҳабибуллаев бундан 28 йил бурун уста дурадгор Илья Гульцевга шогирд тушганда юзлаб хонадонлар чироғини ёқаман, юзлаб оилаларга қувонч ҳадя этаман, эл эътиборига тушаман деб ўйламаганди. Жўнгина иш, деб ўйлаган касби юксак маданиятни, ижодий изланиш ва янгиликка интилишни, тезкорлик ва аниқликни, одамлар диди ва талабларини ўрганишни тақозо қилар экан. Буни у кейинроқ тушунди. Тушунди-ю қурувчилик касби ташвишларисиз яшай олмаслигини ҳам ҳис қилди. Энди кранлар ва бетон қорадиган барабанлар, бульдозер ва машиналар шовқини унга ором бағишлар, тушларига кирарди.

Бунёдкорлик ишларига ўзини бағишлаш ўн биринчи беш йиллик якунларида ҳам яхши из қолдирди. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина у бошлиқ комплекс бригада 1985 йил план топшириқларини муддатидан ўттиз беш кун олдин адо этиб, «Главташкентстрой»га қарашли 11-«Висотстрой» тресги коллективлари ўртасида пешқадамлар сафидан ўрин олди. Белгиланганидан 54 минг сўмдан зиёд иш бажарилди. Бу социалистик мажбуриятда кўзда тутилганидан 4 минг сўм кўп, демакдир. Ушбу кўрсаткичларга ички ресурслар ва мавжуд имкониятдан тадбиркорлик билан фойдаланиш туфайли эришилди. Ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, фан-техника тараққиёти ютуқларини муваффақиятли қўллаш, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлаш ҳисобига маҳсулот таннархи белгиланган топшириқдан ташқари 0,5 ўрнига 0,65 процент арзонлаштирилди. Ишларнинг комплекс бажарилишини таъминлашда рационализаторлик таклифларини жорий этиш яхши самара берди. Шундай таклиф ва янги технологияни ишлаб чиқаришга татбиқ этишдан 40 минг ўрнига 56 минг сўм шартли фойда кўрилди.

Бригадада бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун жон куйдиради. Шу боисдан ишга чиқолмаган қурувчи ўрни бўш қолмайди. Чунки коллектив аъзоларининг аксарияти турдош касбларни яхши ўзлаштириб олган — 4-5 разрядли бинокорлар. Бригада аҳли тежалган ресурслар ҳисобидан дам олиш кунлари икки кун ишлаб бердилар. Ана шундай хайрли ишлар бошида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Мухтор Ҳабибуллаев ва унинг ишонган тоғлари — М. Каримов, А. Хометов, Р. Ким, А. Шофайзиев, Н. Авидошкина сингари илғор бинокорлар турдилар. Уларнинг янгича ишлаш, янгича фикрлашлари, жадаллаштиришга интилишлари эндиликда кўзланган маррани муддатидан илгари эгаллашни таъминламоқда. Бригаданинг уюшқоқ аъзолари айни пайтда 1988 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар.

— Ҳар ҳолда бригадирман, ҳамкасбларимга намуна кўрсатиш бурчим, — дейди у. — КПСС XXVII съездида иштирок этиб, қайтганимдан сўнг бригада аъзолари йиғилишида энди бошқача, новаторларча ишлаш лозимлиги, аҳоли талаб қилаётганидек сифат кўрсаткичларига эришиш, ҳанузгача хаёлга келмаган резервларни излаб топиш ва ҳар бир соҳада тежамкорлик билан иш юритиш зарурлиги ва бошқа масалалар хусусида ўзаро фикрлашиб олдик.

Шу пайт прораб хонасидаги телефон жиринглаб қолди. Бригадир трубкани кўтарди. Овозни диққат билан эшитди-да жилмайди:

— Йўқ, йўқ, адашдингиз, бу ер ётоқхона эмас.

У бироз тин олиб, чой хўплади. Афтидан, қўнғироқ сабаб «Компрессор» заводидаги ётоқхона қурилиши ташвишлари ёдига тушганди. Айни пайтда қурилиши давом этаётган республика электрон-ҳисоблаш маркази биноси пудратчи ташкилотлар айби билан белгиланган муддатда битмади. Монтажчилар эса ўз юмушларини битказиш арафасида. Бошқа касбдаги қурувчилар материал йўқлиги сабабли бекор туриб қолмоқдалар. Демак, улар кучидан бошқа объектларда фойдаланса бўлади-ку. Шундай қилиб кучларнинг бир қисми

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

«Компрессор» заводи ётоқхонаси қурилишига сафарбар этилди. Афсуски, у ўйлаган иш дарров юришадиганга ўхшамасди. Аслида 7-қаватгача етадиган деворбоп панеллар ва бошқа материаллар аввалдан келтириб қўйилган. Бироқ 2-қават учун мўлжалланган сантехника кабиналари, гипсли девор, зинапоялардан дарак йўқ. Елди, югурди Олий Совет депутати эмасми, пировардида, тўғриси — ундан «ҳайиқишгандан» ваъда бериб юборишди. Лекин уни олишга виждони йўл қўймади. Ахир ундан олдин ўша материалларни сўраб пешонаси тиришган бригадирлар оз-мунчами?! Йўқ, беришса ҳаммага беришсин.

— Нималарни ўйлаб қолдингиз?

— Қурилиш ташвишларида, — қўлини силкиди у, бир оздан сўнг қўшиб қўйди. — Масалан, мана шу ҳисоблаш марказини олайлик. Муддати ўтиб кетди, энди янги йилга қолдиришди. Битай деб қолган бинонинг ҳали лойиҳалаш ишлари давом этмоқда. Бу айниқса, хоналарни ажратиш масаласига тааллуқли. Айрим қисмларни қандай материал билан қуришни билмаймиз. Буни ҳам лойиҳачилар ҳал этишлари керак. Юқоридаги сабаблар туфайли қурувчиларимиз бекор туриб қолмоқдалар. Бу муаммо пойтахтдаги жуда кўп қурилиш объектларига ҳам тегишли.

— Бу борада бирон фойдали фикрга келинганми?

— Албатта, бизнингча лойиҳалаш институтлари бинокорлар билан яқин ҳамкорликда ишлашлари керак. Масалан, ўйлашимизча, кўп қаватли бинолар томидан сузиш бассейнлари сифатида фойдаланиш мумкин. Ертўлаларни эса аҳолига турли маиший хизмат кўрсатадиган фойдали жойга айлантирса бўлади. Бу — уч томонлама ютилади, дегани. Яъни қурилиш майдони тежалади, аҳолига қулайлик яратилади, янгиликка йўл очилади.

Ҳа, унинг куюнганича бор. У депутат сифатида Киров район Юнусобод массивидаги 240-ўрта мактабда сайловчиларни қабул қилганда ҳам, наказларни бажариш жараёнида ҳам, турли талабларни ўрганиш учун идора, ташкилотларга борганда ҳам янгиликка ҳамиша кенг йўл очилишини орзу қиларди.

Касби бунёдкорлик эмасми, мурожаатга келувчилар кўпчилиги уй-жой масаласида, чўзилган ремонтлар хусусида, уй-жойдан фойдаланиш идоралари бошлиқларининг бепарволигидан арз қилишади. Шу кунгача 39 киши унинг қабулида бўлди. Илтимосларнинг бир қисми қондирилди, қолганлари ўрганилмоқда. Аммо энг муҳими, биноларни қишгача тайёрлаш масаласи ўз ечимини топмаяпти. Бу — ҳадемай, совуқ тушганда шикоятлар кўпаяди, дегани. Демак, яна бир неча кун вақтини қиш ғамини ёзда емайдиган раҳбарлар билан «жангга» сарфлаши керак бўлар.

240-мактаб педагогик коллективининг илтимосини у жуда мамнун ҳолда бажаришга киришди. В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси мактаб учун бир нечта токарлик ва фрезерлик дастгоҳлари ажратишга қарор қилди. Бу, малакали ишчи ўринбосарлари етишиб чиқиши учун қулайлик деган гап. Лекин депутатлик иши ҳамиша бир текисда бормас экан. Кейинги муаммо уй-жой масаласига оид эди. Жорий йил учун район бўйича 872 киши квартира олишга навбатда турибди. Район Совети ижроия комитети эса бор-йўғи 82 квартира ажратишга ваъда берган. У бу масалани ҳал этишда ёрдам сўраб республика Олий Совети Президиумига мурожаат этди.

Яқинда сайловчилар билан учрашиб, қилинган ишлар юзасидан берган ҳисоботи-чи?! Саволлар аниқ, дадил, ошкора эди. Улар съезддан кейин одамлар камчиликларга яна ҳам муросасиз бўлаётганларидан далолат берарди. Масалан, массивда телефон алоқаси яхши йўлга қўйилмаган. Натижада, ҳатто «тез ёрдам»ни ёрдамга чақириш ҳам муаммо бўлиб турибди. Автомат телефон станцияси қурилиши кечиктирилмоқда. Фойдаланишга топширилаётган уйларда меҳнаткашларнинг социал- маиший талаблари ҳисобга олинмаётир... Шунга ўхшаш ўнлаб наказлар, илтимослар уни одамлар қалбини яқиндан кўришга ёрдам беряпти...

Бугун ҳам қабул вақти чўзилиб кетди. Қанчадан-қанча одамлар билан суҳбатлашди. Қабулхонага келганларнинг барчасини қабул қилди. У кўчага чиққанда оқшом чўкаётган эди. Теварак-атрофни томоша қилиб пиёда кетгиси келди. Юнусободнинг кун чиқар томонида кенг қурилиш майдонлари ястаниб ётарди. «Ҳадемай, бу жойларда ҳам кўп қаватли муҳташам бинолар қад кўтаради. Демак, уларда яна минглаб чироқлар порлайди», — хаёлидан ўтказди у.

А. МАННОПОВ.

АГРОСАНОАТ ХАБАРЛАРИ

ҚИШЛОВГА ТАРАДДУД

Ким Пен Хва номли колхознинг ем-хашак бригадаси аъзолари чорва қишловига пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Бу йил 239 гектар ерда беда ўстирилди. Шундан 103 гектари янги бедазордир. Озуқакорлар эски ва янги бедазорнинг ҳар гектаридан 110 центнердан беда пичани олишга аҳд қилишган. Ҳозир беданинг бешинчи ўрими тугалланди. Улар ўсимликни яна бир марта ўриб олиш ниятидалар. Шунинг учун Раҳмонберди Турдиев, Раҳим Умаров, Ҳамид Меҳриев каби механизаторлар ўримда илғорлик қилмоқдалар.

Шунингдек, хўжаликда чорва қишловига 2600 тонна силос, 480 тонна лавлаги тайёрлаш учун қизғин кураш кетяпти.

ПУНКТ ТАХТ

Чиғириқ пахта қабул қилиш пункти 1986 йил ҳосилини қабул қилиб ола бошлади. Пункт «Ленин йўли» ва А. Икромов номли колхозлардан пахта қабул қилмоқда. Бу ерда 12 та «ПЛ» қурилмаси, 10 та транспортёр, 20 та бунт, 13 та сувли ва қумли бочкалардан унумли фойдаланиляпти.

Бу юмушларни амалга оширишда слесарлардан С. Абдуллаев, Р. Ваҳобов, Р. Аҳмедов, электриклардан М. Серикбоев, Ў. Душаев сингари пункт ишчилари таҳсинга сазовор ишламоқдалар.

У. ҲАМИДОВ.
Ўрта Чирчиқ райони.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

Китоб районидаги Куйбишев номли колхознинг Зиёд Қаландаров бошлиқ бригадаси ноз-неъмат ижодкорлари бу йилги об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор меҳнат билан енгиб, мавжуд 30 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳар гектар ердан 284 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Давлатга 852 тонна сабзавот маҳсулотлари топширилиб, бу соҳадаги йиллик план оширйб бажарилди.

Қўлга киритилган муваффақиятга Салима Раҳмонова, Зарифа Розиқова, Манзура Қосимова, Тожи Муқимова, Шоира Маҳмудова, Пўлат Қосимов каби колхозчилар муносиб улуш қўшдилар.

Бригадада йиллик план бажарилган бўлса ҳам ҳосил йиғим-терими сира бўшаштирилгани йўқ. Барча куч ва имкониятлар зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажаришга қаратилган. Кунига 20-22 тонна сабзавот маҳсулотлари терилиб, давлатга топширилмоқда.

Ҳ. РАҲМОНОВ.

БЕДА ВА ПЕРКО ЭКИЛМОҚДА

Задарё районида маккажўхоридан бўшаган ерлар пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Шудгорланган майдонларга беда, перко экилмоқда. Ҳозиргача 350 гектар ерга беда, 324 гектар ерга эса перко экилди. Бу ишда «Гулбоғ» совхози, Навоий номли, «Гигант» колхозлари айниқса пешқадамлик қилмоқдалар.

Б. МАҲМУДОВ,

* * *

Шунингдек, редакцияга наманганлик **Ю. Шарипов**, андижонлик **Х. Тожибоева, С. Йигиталиев**, фарғоналик **А. Халилов**, навоийлик **А. Раҳмонов, Р. Неъматов, М. Бобомуродова**, қашқадарёлик **Р. Муродов, Б. Ҳасанов, Ш. Маҳмудов**, сурхондарёлик **Ж. Салимов**, хоразмлик **М. Ўрозбоев**, самарқандлик **Х. Муҳаммадалиев**, тошкентлик **Й. Одиловлар** ҳам қишлоқ хўжалигига оид хат-хабарлар йўллашган.

ЭЛ СОҒЛИҒИ—ЮРТ БОЙЛИГИ

*

Гулистонда диагностика маркази очилди. Унда рентгенология, эндоскопия бўлимлари, бир қанча лабораториялар мавжуд. Замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган диагностика марказида кунига қарийб беш юз киши назоратдан ўтади.

СУРАТДА: электроэнцефалогия кабинетида шифокор А. Имомов (чапда) ва ҳамшира А. Мирзаевалар организмда бўладиган ўзгаришларни аппаратлар ёрдамида тадқиқ этмоқдалар.

В. Втюрин фотоси (ЎзТАГ).

*

САЛОҲИЯТ

Шу кунларда пойтахтимизда яна бир катта анжуман — хирургларнинг XXXI Бутуниттифоқ съезди давом этяпти. Унда Иттифоқимиздан, чет эллардан келган меҳмонлар қатнашмоқда. Одатда йирик фан соҳасида бўладиган катта йиғинлар давр тақозо этаётган муҳим мавзуларга бағишланади. Жарроҳларнинг бу сафарги учрашуви перитонит (қорин бўшлиғи шиллиқ қаватининг яллиғланиши), унинг олдини олиш, ўз вақтида хирургик усулда даволаш йўлларига бағишланган. Бундан ташқари съездда қатор қизиқарли докладлар ҳам тингланади. Жарроҳлик илмининг ютуқлари, муаммолари, истиқболи хусусида фикр алмашилади. Қуйида съезд делегатларидан бири, моҳир жарроҳ Р. И. Қодиров ҳақида ҳикоя қиламиз.

Тунда бошланган операция тонгга яқин тугади. Яна бир кишининг ҳаёти сақлаб қолинди. Раҳим Йўлдошевич операциядан кейин қилиниши лозим бўлган муолажаларни ёрдамчиларига тайинлагач, бир оз дам олиш мақсадида хонасига кирди. Стол устида, гулдонда турган гулларни кўриб, хаёли бўлинди. «Битта-яримтаси уйга олиб кетмоқчи бўлган-у навбатчилик ўтгунча шу ерга қўйиб қўйган бўлса керак», — деб ўйлади. Диванга ўтирди.

Унинг одати шунақа: операциядан кейин, агар имконияти бўлса, бажарган ишини ўзича бирма-бир муҳокама қилиб кўради. Операциянинг муваффақиятли ўтгани бемор буткул тузалади, дегани эмас, албатта. Ҳали ҳаммаси олдинда. Беморга қай йўсинда мададкор бўлиш мумкин? Қандай дори-дармон бериш керак? Ҳаммасини ўйлаб кўради. Шундан кейингина кўнгли таскин топади. Беморнинг албатта тузалиб кетишига ишончи комил бўлади.

Телефоннинг жиринглаши Раҳим аканинг хаёлини бўлиб юборди. Трубкадан Манзурахоннинг овози эшитилди.

— Туғилган кунингиз билан ҳаммадан аввал ўзим табриклай дегандим. Шу сабабли барвақтроқ телефон қилаётганим...

Дарвоқе бугун туғилган куни-ку. Мутлақо ёдида йўқ. Қизиқ, ўзинг туғилган, дунёга келган кунни ўзинг эсламасанг. Шуни айтганди, трубкада рафиқасининг ёқимли кулгиси эшитилди:

— Қачон хаёлингизда бўлувди? Нуқул шундай кунингизда касалхонадан бери келолмайсиз. Бугун бир илож қилинг. Битта-яримта келиб қолсаю, ўзингиз бўлмасангиз, яхши бўлмас, дадаси. Ахир навбатчиликдан кейин дам олишга ҳаққингиз бор-ку...

Телефонда гаплашаётиб, Раҳим Йўлдошевичнинг кўзи яна гулларга тушди, ўзича кулиб қўйди...

...Ҳаммаси ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидан бошланди. Опаси, холасининг табобат ҳақидаги ҳикоялари таъсири бўлдими ёки хоҳиш устунлик қилдими, Раҳимжон шифокор, фақат хирург бўлишга аҳд қилди. Орзунинг рўёбга чиқиши ёш студентни қунт билан ўқишга, кўп нарсани билишга ундарди. 1965 йили Тошкент давлат медицина институтини битирганидан сўнг уни шу ерда ординатор сифатида ишга олиб қолишди.

Бироқ медицинада катта кашфиёт қилиш, янгилик яратиш осон эмас. Бунинг учун тиббиёт сирларини чуқур ўрганиш, малакали тажрибага эга бўлиш талаб этилади. Раҳимжон Қодиров ҳам шундай қилди. Клиникада қолгач, ўзини илмий ишга урганн йўқ. Жарроҳ учун дастлаб тажриба керак. Қолаверса, қўлни ҳам ўргатиш лозим.

Жарроҳликнинг бир қонуни бор: вақт кутиб турмайди. Жарроҳ ўз беморини сира куттирмаслиги лозим. Кўрдингми, текширдингми, аниқлай олдингми — дарҳол операция столига! Акс ҳолда инсон умрига зомин бўлиш ҳеч гап эмас.

Операцияларда қатнашаверуб, Раҳимжоннинг кўзи пишди, қўли ҳам ўрганди. Ёш ҳамкасбининг салоҳиятини сезган олим, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Восит Воҳидов уни илмий иш қилишга ундади. Устоз ўгитлари, маслаҳатлари асқотди. Р. Қодиров 1978 йили лимфа қон томирлари касалликлари бўйича кандидатлик диссертациясини ёқлади...

Эшик аста тиқирлаб, кейин очилди.

— Раҳим Йўлдошевич, туғилган кунингиз қутлуғ бўлсин. «Обход»га (текширувга — ред.) ҳамма тахт, Сизни кутамиз.

Жарроҳ яна беморлари олдига шошилди.

Раҳим Йўлдошевич жарроҳ ўзи учун эмас, ўзгалар учун яшаши керак, деб ўйлайди. Шу боис ҳамиша ўзгалар дардини тинглайди. Муолажанинг йўлларини, усулларини излайди. Босиқ, вазминлик билан касалнинг диагнозини аниқлайди. Операцияни шундай усталик, тезкорлик билан бажарадики, беморлар уни «қўли енгил доктор» деб таърифлаши шундан.

Палаталарда беморлар билан ҳамсуҳбат бўларкан, тунги навбатчиликдаги чарчоқлари ҳам унутилгандек бўлди. Ўзи операция қилган беморларнинг оёққа туриб, соғайишини кўриш меҳнатнинг мевасини тотиш билан баробар ёқимли. Текширувлар тугади. Палата врачлари билан суҳбатлашиб олгач, аввалдан белгиланган операцияга тайёргарлик кўра бошлади...

Тошкент давлат медицина институтининг 1-клиник касалхонасидаги хирургия бўлимида асосан организмдаги бирон ички аъзонинг перитонити, яллиғланиши, ёрилиб кетиши натижасида содир бўладиган оғир оқибатли беморлар даволанадилар. Одатда операция қилиниши лозим бўлган ҳамма касалликлар ҳам қийин кечади. Бироқ перитонитнинг иши мураккаброқ. Р. Қодиров операция қилмай туролмайди. Бемор дардига тезроқ малҳам қўйиб, уни оёққа турғизишни ўйлайди. Қарийб йигирма икки йилдан буён неча минглаб беморлар унинг қўлида даволаниб кетдилар.

Кечагина устозларидан таълим олиб, жарроҳлик сирларини ўрганиб юрган Р. Қодиров бугун ўзи шогирдларига, талабаларига ўргатяпти. Аудиторияда лекция ўқийди, операция столи ёнида эса уни амалда кўрсатади. Студентларга ўргатишдан, жарроҳликнинг икир-чикирларини тушунтиришдан сира чарчамайди, зерикмайди ҳам.

Клиникада хирургия соҳасида катта ишлар амалга ошириляпти. Атересклероз натижасида торайган қон-томирлари махсус катетор-лар ёрдамида нохирургик йўл билан кенгайтирилмоқда. Қон томирлари касалликларини аниқлашда ультра қисқа тўлқиндаги товушлардан фойдаланилмоқда. Айниқса, айрим аъзоларнинг перитонити натижасида келиб чиқадиган касалликларни махсус зонд орқали даволаш усуллари кенг қўлланилмоқда. Буларнинг барида ўз касбининг фидойиси, доцент Раҳим Йўлдошевич Қодировнинг хизматлари катта...

...Бугунга мўлжалланган ишлар деярли битди. Жарроҳ чарчаганини энди сезди. Хонасига кириб, гулларни кўрдию, туғилган куни ёдига тушди. Уйдаям кутишаётган бўлса керак, деган хаёлда отлана бошлади. Бехосдан ички телефон жиринглади.

— Раҳим Йўлдошевич, «Тез ёрдам»да бир беморни олиб келишди, — ҳамшира тез-тез, қисқа гапирарди. — Аҳволи оғир, шок бошланяпти. Қорни қаттиқ оғриётганмиш.

— Ҳозир етиб бораман.

— Балки, бошқа биров... ахир навбатчиликдан чиққандингиз-ку...

— Кутинг...

Раҳим ака қайта халатини кияр экан, уйига қўнғироқ қилди.

— Манзурахон, менсиз ўзларинг... ўтира қоларсизлар...

Яна ҳаммаси бошидан бошланди...

Умида ФАЙЗИЕВА.

ИСИТМАЙДИГАН ПРОТОКОЛЛАР КИМГА КЕРАК?

Қарши чўли совхозларини газлаштиришга 1973 йили киришилганди. Шу орада Келес—Муборак «зангори олов» магистралидан юқори босимли тармоқ тортилди. Жойларда газ тарқатиш автомат станциялари ўрнатилди. Шундан кейин хўжаликларга бирин-кетин газ етказиб берила бошлади.

— Газнинг беминнатлигини таърифлаш қийин, — дейди Нишон районидаги Чўли Бегимқулов номли совхоз директори Салом Тоҳиров. — Хўжалигимизда 500 га яқин хонадон бу арзон ёқилғидан баҳраманд бўлмоқда. Газ борлиги учун ҳам қишда ишчиларимиз қийналишмаяпти. Кўнгиллари тўқ, меҳнатлари ҳам унумли.

Дашт зонадаги 15 та хўжаликка ҳам газ тармоқлари тортилди. Жумладан 4-, 5-, 6-, Усмон Юсупов районидаги 10-, Қарши районидаги 12-, Ульянов районидаги 14-, 15-, Муборак районидаги 31-совхозлар посёлкалари газлаштирилиб, чўлқуварларга қулайлик яратилди.

Аммо бу катта ишдаги айрим ижобий қадамлар, холос. Қўриқ хўжаликларни газлаштириш муаммолари ҳали кўп. Посёлкаларга ҳам, хонадонларга ҳам газ келтириш ёмон аҳволда. Газлаштиришдаги қурилиш-монтаж ишлари суръати совхозларнинг социал ривожланишидан анча орқада қолмоқда. Агар рақамларни кузатсак, мавжуд 53 та қўриқ совхоздан энди 15 та хўжаликка газ тармоғи тортилган. Бу нормал ҳол эмас. Очиғини айтганда, иш турли баҳоналар билан чўзиб юборилпяти.

Хўжаликлар коллективлари қишда ёқилғи етишмаслиги важидан қийинчиликларга дуч келмоқдалар. Мактаб, болалар боғчалари, касалхоналарни иситиш мушкуллашяпти. Лимитдаги кўмир оз. Электр энергия билан хонадонларни иситиш мақсадга мувофиқ эмас. Биринчи галда йирик панелли уй-жойларни газлаштириш лозим. Афсуски, бу ҳол пудратчи «Каршистрой» бошқармаси раҳбарларини ташвишлантирмаяпти. Қўриқ хўжаликларни газлаштириш асосан ёрдамчи пудратчи сифатида «Узбекгазификация» трестининг Нарзулла Тўрақулов бошлиқ 4-механизациялашган кўчма колоннаси зиммасига юкланган. Колонна раҳбарлари эса кучни кўплаб хўжаликларга сочиб юбориб, объектлардаги қурилиш-монтаж ишларини охирига етказолмаяпти.

Газлаштириш мутасаддилари йилига планлаштирилган 1 миллион 200 минг ўрнига атиги 600—700 минг сўм капитал маблағни ўзлаштиряптилар. Нега бундай? Ахир бу аҳволда йиллик планлар ҳам барбод бўлади-ку! Йўқ, кўчма колонна план бажаришнинг осон йўлига ўтиб олган. Чакана ишлар билан планни бажаришга эришяпти. Лекин асосий иш — қўриқ хўжаликларни газлаштиришда силжиш бўлмаяпти.

«ГЛАВСРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ» БОШҚАРМАСИ ВА «СОЮЗУЗБЕКГАЗПРОМ» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Оқибатда аллақачонлар фойдаланишга топширилиши лозим бўлган «Каршицелинхлопок» трестига қарашли 1-, 2-, 3-, 30-совхозларни газлаштириш ниҳоясига етказилмади. 2-, 3-совхозлар газлаштирилди, дея актлар тузилганлиги рост. Аммо чала ишлар кўп. Газ тармоғи қурувчилари хонадонларни тўлиқ газлаштиришни унутиб қўйишгани қимматга тушмоқда. Фойдаланувчилар эса чала-чулпа объектларни қабул қилишмаяпти.

Лафз бўлмагандан кейин қийин экан. Чўлқуварлар билан газ тармоғи қурувчилари шу йилнинг ўзида 1974 квадрат метр уй-жойга «зангори олов» киритиш ҳақида шартнома имзолашганди. Бироқ шартнома шартлари бажарилмади. Ҳанузгача бирор квадрат метр уй ҳам тўлиқ газлаштирилмаган.

Инкор этмаймиз. Манфаатдор томонлар ишни тезлаштиришга ҳаракат қиляптилар. Йиғилишлар, муҳокамалар бўлиб турибди. Қанча-қанча қоғозлар қораланиб, қурилишни яқин фурсатда тугаллаш муддати кўрсатилган протоколлар тузилмоқда. Натижасиз протоколлардан нима фойда?

Шу йил бошида «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғининг биринчи ўринбосари С. Қосимов, «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи ўринбосари В. Гашилов ўртоқлар иштирокида имзоланган протоколга биноан Нишон районидаги 1-, 2-, 3-совхозлар ҳозир газлаштирилган бўлиши керак эди. Ҳанузгача газлаштиришдаги қурилиш-монтаж ишлари бир ёқли бўлгани йўқ.

— Газлаштириш ишларининг сустлиги қўриқ хўжаликларни вақтида «зангори олов» билан таъминлашни мушкул аҳволга солиб қўймоқда, — дейди қурилаётган 7-корхоналар дирекцияси катта инженери Михаил Балакин. — Бош пудратчи ҳам, ёрдамчи пудратчилар ҳам «иш фронти очилмаяпти», «техника, асбоб-ускуналар, материаллар етказиб берилмаяпти» дея айбни бир-бирига ағдариб кун ўтказмоқда.

— Чиндан ҳам қўриқ хўжаликларни газлаштиришда катта нуқсонларга йўл қўйилган, — дейди 4-кўчма колонна бош инженери Мирза Жўрақулов. — Куч кўплаб объектларга сочиб юборилган. Натижада бирон объект ҳам ниҳоясига етмай қолаверган. Биз ишда кескин бурилиш ясаяпмиз. Энди кучни бир жойга тўплаб, сентябрда 1-, 2-, 3-совхозлар посёлкаларидаги хонадонларга газ бермоқчимиз. Қолган совхозларда ҳам қурилиш-монтаж ишларини тезлаштирамиз.

Қишга тайёргарликни текширамиз

Ишонтириш яхши, бироқ ваъдага амал қилмаслик ёмон иллат. Биргина кўчма колонна бутун совхозларни газлаштиришни ўзи ҳал қилолмайди. Колоннанинг техникалари эски, малакали ишчи кучлари ҳам етарли эмас. Бу ҳақда «Узбекгазификация» тресги ва бош пудратчи «Каршистрой» бошқармаси раҳбарлари ўйлаб кўрмоқлари лозим эди. Ҳозирча улар сукут сақлашяпти.

Яна бир муаммо бор. У ҳам бўлса — газлаштиришдаги сифатсиз ишлар. Чала-чулпа иш бажариш кўчма колонна учун одатга айланган. «Қўлдан чиқарилди» дея топширилган совхозлардаги барча хонадонлар тўлиқ газлаштирилмаган. Қашқадарё «Облгаз» бирлашмаси тугалланмаган объектларни фойдаланиш учун ўз балансига олмай тўғри қиляпти. Сифатсиз ишнинг кимга кераги бор.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УНУТИЛГАН «ПЎЛАТ ОТ»ЛАР

Кейинги пайтда Нурота районидаги «Дружба» совхозига келган масъул ўртоқларни пахта териш машиналарининг аҳволи кўпроқ қизиқтирадиган бўлиб қолди. Бу хўжаликни яхши билган кишилар: «Пахта эмас, ем-хашак етиштирадиган хўжаликка терим машиналари нега керак?» деб таажжубланишлари мумкин. Аслида ҳамма гап ана шунда-да! Келинг, бу ғаройиб ҳангомани бир бошдан сўзлай қолайлик.

«Дружба» совхози икки йил муқаддам пахтачилик хўжалигидан ем-хашак етиштирадиган хўжаликка айлантирилди. Боиси, янги ўзлаштирилган ерлар пахтачиликда ўзини оқламади. Чўлда беда ва бошқа чорва экинларини экишга қарор қилинди.

Хўш, совхоздаги пахтачилик учун зарур бўлган техника воситаларини энди нима қилиш керак? Ўша пайтда бу машиналарни Навоий область қишлоқ хўжалик бошқармаси буйруғига биноан пахтачилик хўжаликларига ўтказиб бермоқчи бўлишди. Шундай фармойиш чиқди ҳам. Лекин қани энди бирона «зангори кема»га харидор топилса?! Областда бу масала билан шуғулланмаган ташкилот қолмади. Бироқ аҳвол ҳамон ўша. 404 минг 155 сўмлик турли маркадаги техника воситалари қушларга ин, ариларга уя бўлиб, совхознинг турли жойларида сочилиб ётибди.

Бундан ким зарар кўряпти? Область агросаноат комитети раисининг механизация бўйича ўринбосари О. Муродов, совхознинг собиқ директори Н. Жўраев, ҳозиргиси П. Бухоров ва уларнинг қўл остида ишлайдиган ўртоқлармй? Асло ундай эмас! Сансалорчиликдан давлат зарар кўряпти. Давлат мулки тобора яроқсиз аҳволга тушмоқда.

Ажаб савдолар

— Мен Жўраевдан пахтачиликда ишлатиладиган машиналарни қабул қилиб олмаганман. Ҳозир ҳам бутун жавобгарлик унинг бўйнида.

П. Бухоровнинг доимий изоҳи шундай. Ишонмасангиз, акт қоғозини кўрсатади. Бу қоғозга ҳақиқатан ҳам у қўл қўймаган. Н. Жўраев бўлса айни пайтда область агросаноат комитетининг бош мутахассисларидан бири. У совхозда директор бўлиб ишлаганини аллақачон унутиб юборган. Эсига тушган тақдирда ҳам парвойига келмайди.

Бу масалада О. Муродов аҳён-аҳёнда бўлса ҳам «жонкуярлик» кўрсатаётганлигини қайд этиш зарур бўлади. Негаки у техника назорати бўлими бошлиғи Ғ. Ғуломовга :«Бир ёқлик қил», — деб кўрсатма бериб турибди. Ғ. Ғуломов совхозга боради, акт тузади, қўлидан келганча икки-уч кишини жазолайди. Кўрган чораларини раис ўринбосарига маълум қилади, вассалом! Лекин техника яна очиқ ҳавода ётаверади.

Яқинда юқорида номлари зикр этилган ҳамма раҳбарлар учун бир қувончли воқеа юз берди. Ғ. Ғуломов 1981 йилдан буён дала юзини кўрмаган 9 «зангори кема»ни муддати етганлиги учун ҳисобдан чиқариб берди. Ҳозир яна 10 машинани металломга топшириш учун «ҳужжатларни тайёрланглар» деб совхоз раҳбарларини шоширяпти.

Совхоздаги 404 минг сўмликдан ортиқроқ бўлган техника воситаларини шу тахлитда йўқ қилиб юбориш жиноят эмасми?..

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФЕСТИВАЛНИНГ БОШ МАВЗУИ

Ўзбекистонда таълим олаётган АДРлик студентлар Самарқандга келган Совет ва Афғонистон ёшлари иккинчи дўстлик фестивалининг қатнашчиларини шаҳар бўйлаб олиб юрдилар. Уларнинг кўплари бу ерда бир неча бор бўлишган, қадимий шаҳарни севиб қолишган.

— Ҳар сафар шундай буюк маданий бойликларни яратган кишилар наҳотки, бизнинг еримиз ҳаётсиз саҳрога айланишига йўл қўйсалар, деган фикр хаёлимдан ўтади, — дейди Тошкент медицина институтини битирган Зиёгул Вахдат. — Шунинг учун ҳам тинчликни сақлаш мавзуи анжуманимизда асосий мавзу қилиб олинди. Ҳамма учрашувлар, митинглар, мунозараларда шу гап.

Тинчлик, хавфсизлик, ҳамкорлик — бу сўзлар фестивалнинг ҳар бир қатнашчиси учун мавҳум бир тушунчалар эмас. Тоғли Бағлон вилоятидан келган 24 яшар шахтёр ва аскар Муродали совет интернационалист-жангчилари билан суҳбатларнинг бирида: ҳар бир софдил афғон ўлса ўладики, лекин Ватанни душманларга бермайди. Мамлакатимизнинг келажаги — Апрель инқилоби идеалларини амалга ошириш билан ифодаланади. Бошқа йўл йўқ, — деди. Босмачилар одамларга нималар келтираётганлиги ва улар кимга суяниб тажовуз қилаётганликларини бу йигит яхши билади. Босмачилар унинг оддий деҳқон бўлган отаси ва онасини ваҳшиёна ўлдирдилар. Улар халқ ҳокимияти ажратиб берган ерни ишлашга «журъат» этганликлари учунгина ўлдирилдилар. Шунда Муродали қўлига қурол олди, АХДП сафига кирди.

— Ғалаба қозонишимизга ишонаман, — дейди йигит. — СССРнинг қардошларча ёрдами ҳам бизга шундай ишончни бағишлайди. Бу ерда, фестивалда, биз совет халқининг самимийлиги ва тинчликсеварлигини чуқур ҳис қилиб турибмиз. Ҳар бир кун менинг хотирамда тоабад қолажак.

Самарқандда фестиваль қатнашчилари ўрта аср меъморчилигининг ёдгорликлари билан танишадилар, пахтакорлар ҳузурида меҳмон бўладилар, профессионал маҳорат конкурсларида қатнашадилар.

(ЎзТАГ мухбири).

Суратда: фестиваль қатнашчилари.

А. Кошкин ва А. Илёсов фотоси (ЎзТАГ).

ТЎЙ ЎТДИ, УНДАН КЕЙИН-ЧИ?..

Инсон орзу-ҳавас билан яшайди. Бу туйғулар ҳаётда гоҳ у кўринишда, гоҳ бу кўринишда акс этади. Масалан, бировлар тўйни яшашдан мақсадлари, асосий интилишларию умидлари деб билишади ва унга йиллар давомида тайёргарлик кўришади. Тўйлардаги исрофгарчилик, арақхўрлик, мақтанчоқлик каби иллатларни ана шу орзу-ҳавас ниқобига яширадилар. Афсуски, бундай орзу-ҳавас кишиларга панд бераётган ҳоллар кам эмас.

Ахир, тўйдан сўнг ҳеч вақт ўтмай барбод бўлаётган оилалар озми? Тўй сабаб икки ёш ва қудалар орасидаги жанжаллар, оиладаги иқтисодий етишмовчиликлар-чи? Тўйлар тақдири одамлар тақдирига айланиб қолаётгани-чи?

Фотима Жумаева ва Ботир Қаюмовларнинг тўйи ўтган йили сумбуланинг дастлабки кунларида бўлиб ўтди. Никоҳ оқшомида кўпчилик ваъз айтди. Улар орасида ҳали мактаб партасида ўтириб, дарсликни мутолаа қилаётган қизча, ҳаётини қандай бошлашни билмай юрган карахт йигитча ҳам бор эди. Улар келин-куёвга насиҳат қилишди, умр йўли ўнқир-чўнқир эканлигини уқтиришди. Тўйнинг учинчи-тўртинчи кунларидаёқ оилада машмаша бошланди.

— Келин тушираман деб бор-йўғимдан ажралдим, — деди қайнона Муяссар Қаюмова.

— Ота-онам шунча мол-дунё билан узатдилар, сизга яна нима керак? — тутоқди келин.

— Ҳай-ҳай, бисотнинг ярми меники, кўзимнинг оқу қорасидан кечиб, кучим-қувватимни аямай, ишлаб топганман буларни, — қайнонанинг тобора жаҳли чиқиб борарди.

Хуллас, оилада ҳали муқаррар бўлмаган тотувлик ниҳоли қуриди. Ёшлар Самарқанддан чиқиб, Янгиер шаҳрига кетишди. Яқинда Фотима Жумаева Самарқанд район ички ишлар бўлимига қуйидаги ариза билан келди: «Ой-куним яқин. Янгиерга кўчиб кетганда кийим-кечакларни уйда қолдириб, сандиққа қулфлаб, эшик-деразаларни беркитиб жўнагандик. Келсак, ҳеч нарса йўқ. Қайнонам олиб қўйибдилар. Айтишларича, тўйимизни ўтказиш учун олган қарзларини тўлаш учун уларни сотганмишлар...»

Аризага кийимлик моллар рўйхати илова қилинган ва ундириб бериш талаб этилган.

Бу оиланинг келажаги ҳақида башорат қилмоқчи эмасмиз. Лекин эрта-индин она бўладиган Фотиманинг аҳволи мушкул. Келин, қайнона ўз важларини айтишади. Қайси бирига ишониш керак?!

Лекин бир нарсага қатъиқ ишониш мумкинки, ўша данғиллама тўй, зиёфат тўй эгаларига яхшилик келтирмади. Бундан ким ўзарга қилинаётган тўйлар, бир неча кун берилаётган зиёфатнинг оқибати нималарга олиб келиши кўриниб турибди, албатта!

Тўй эгаси ҳар хил бўлади. Кимдир номи чиққан артистни олиб келиш, яна бирови дастурхонга етти хил иссиқ овқат тортишни, бошқаси эса тонг саҳаргача зиёфат бериш орзуси билан яшайди.

Темура Ҳошимова эса бошқача фикр юритади. Мана, Раббим Ўроқов, Маннон Баҳронов ва бошқалар тўй дастурхонига арақ қўйишди. Нимага у қўймасин? Улардан қаери кам? Ахир, кимсан Равонак қишлоқ матлубот жамиятида бухгалтер бўлиб ишласа... Максим Горький номли колхоз меҳнат аҳли тўйларни ихчам, файзли, спиртли ичимликсиз ўтказиш учун азму-қарор қилишган бўлса бордир, унга нима? У тўйдан сўнг 100 сўм жарима тўлаганда ҳам, ножўя хатти-ҳаракати муҳокама этилиб, огоҳлантирилганда ҳам бу фикридан қайтмади. Бундайлар озми? Фақат Самарқанд районидагина эмас, областнинг қайси бир хўжалигига, қишлоғига борманг, бундай тўй эгаларини учратиш мумкин.

Худди шу райондаги «Ўзбекистон» колхозида яшовчи Жўрақул Ёдгоров ҳам тўй қилди. У дастурхонга хуштаъм ичимликлар қўйди. Бирор киши: «Арақ қўймади-я», — деб айтгани йўқ. Аксинча, унга миннатдорчилик билдиришди. Ҳа, тўй эгасига кўп нарса боғлиқ. Тўй—тўйхона эгаларининг маданияти ва маънавиятини намойиш этувчи йиғин. Бунга меҳмонлар олдига ёзилган дастурхондаги нози-неъматлардан тортиб, кечани қизитиш учун айтилган хонандаю созандаларнинг ўзини тутишигача аҳамият касб этади. Баъзида тўй кечаси охирлаб қолганига қарамай отарчининг қулоқни қоматга келтирувчи овози, алмойи-алжойи қўшиғи тинмайди. Шундай пайтда тартиб ўрнатувчилар ёрдамга келишга келишадию, лекин бирон чора-тадбир кўришолмайди. «Тўйни бузишни истамадик», — деб, осонгина қутулиб қолишади.

Яқинда Темирйўл районидаги Ғалаба кўчасида худди шундай тўй бўлди. Тўй эгаси — ўқитувчи. Тўйга кириб келган турли ташкилотлардан рейдга чиққан кишилар тўй эгалари билан имижимида суҳбатлашиб, қайтиб кета қолишди. Нима дейишди, нима қўйишди буни ўзлари билади. Эҳтимол, вақт кеч бўлгани, кўпчилик дам олиши кераклигини уқтиришгандир. Бироқ вокал-чолғу ансамблининг катта карнайларидан тарқалган овоз кечаси соат иккигача ҳам тинмади. Тўй эгаси масрур эди. Ўз қувончини деб бировларнинг роҳатини бузишни қандай тушунмоқ керак? Қишлоқ маданияти ўқитувчидан бошланишини эътиборда тутадиган бўлсак, бу ўқитувчи қандай «маданият»ни тарғиб этяпти?!

— Тўйларда электр энергиядан фойдаланиш ҳам ташвишли ҳолдир, — дейди Самарқанд шаҳар партия комитети ҳузуридаги ветеранлар кенгашининг раиси Т. Абдукаримов. — Аксарият тўйларда юқори вольтли лампочкалар кўча-кўйдаги симёғочга уланади. Бу ўғрилик эканлиги, 40-50 та лампочка кечаси билан кимнинг ҳисобига ёнаётгани бировнинг хаёлига келмайди.

Дарҳақиқат, тўй эгасига дахлдор муаммолар кўп. Шунингдек, тўйхонага ташриф буюрган меҳмонга ҳам кўп нарса боғлиқ. У оддий томошабин бўлиб қолмаслиги керак, ахир. Тўйга овқат ейиш ёки арақ ичиш учун борилмайди. Юз-хотирчилик, қувончга шериклик, дўстлик, биродарлик туйғулари кишини тўй оқшомига етаклайди. Юз грамм арақни ичиб, юз хил «ҳунар» кўрсатадиган «меҳмон»лар ҳам бўлади. Абдуҳалим Эгамов шунақалардан чиқиб қолди. У «Гулистон» колхозида яшайди. Ҳамқишлоғининг тўйига маст ҳолда келиб, жанжал кўтарди. Самарқанд район ички ишлар бўлими ходимлари уни аранг тинчлатишди.

Хўжалик раҳбарларининг ўринбосарлари тўйларни ўз қўлларига олишлари керак. Йиллар ўтиб боряпти, қишлоқ маданиятини кўтариш, хусусан, тўйларни ўтказиш борасида колхоз раиси ёки совхоз директорларининг муовинлари конкрет тадбир ва таклифлар билан чиқмаётирлар.

Улар тўйларнинг замон руҳига муносиб тарзда ихчам, камтарин ва эсда қоладиган бўлиб ўтиши учун ҳамма имкониятларни ишга солишлари керак. Бунга Сиз нима дейсиз, ҳурматли газетхонлар.

Ж. МАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. ЗУБАЙДУЛЛАЕВ,
Самарқанд район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари.

ОИЛАВИЙ ЙИҒИН ВА ТУРЛИ МАРОСИМЛАРНИ ЎТКАЗИШДА ИСРОФГАРЧИЛИК, МАҚТАНЧОҚЛИК КАБИ ИЛЛАТЛАРГА ҚАРШИ ФАОЛ КУРАШАЙЛИК!

Спорт

ДАСТЛАБКИ РЕКОРДЛАР

Республика пойтахтининг йирик спорт иншооти — марказий «Пахтакор» стадиони гавжумлашиб турибди. Бу ерда мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келган йигит ва қизлар спартакиада чемпионлиги учун қизғин курашмоқдалар.

Мусобақанинг биринчи куни Украина спортчилари 4x100 метрга эстафетали югуришда спартакиада рекордини ўрнатган эдилар. Ғолиблик учун курашнинг иккинчи куни эса жаҳон рекордига янгилик киритилди. Мусобақада конкурссиз иштирок этаётган ленинградлик Марина Степанова 400 метрга тўсиқлар оша югуришда ажойиб натижага эришди. 36 ёшли моҳир югурувчи маррагача 52,94 секунд сарфлаб, жаҳон рекордини янгилади. У яқинда ГФР нинг Штутгарт шаҳрида ўрнатган рекордини 0,38 секундга ўзгартирди. Бу билан енгил атлетика тарихида биринчи бўлиб, 53 секунддан кам натижа кўрсатди.

Уч ҳатлаб сакраш баҳслари ҳам қизиқарли ўтди. Белоруссиялик А. Коваленко 17,16 метрли натижа билан спартакиада ғолиби бўлди. А. Каюков (РСФСР), О. Сакиркин (Қозоғистон) иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Лангар билан сакраш баҳслари кеча давом эттирилди. Дастлабки уринишларда олти киши бир хил — 5 метру 35 сантиметрлик натижа кўрсатди. Тошкентлик таниқли спортчи Р. Гатауллин ҳам ҳозирча ана шу натижа билан қаноатланиб турибди.

Найза улоқтиришда украиналик Сергей Глебовга бас келадиган спортчи топилмади. У 80 метру 94 сантиметрли натижа билан спартакиаданинг олтин медалини қўлга киритди. 100 метрга югуриш баҳслари муросасиз давом этди. Қизлар ўртасида грузиялик Мая Азарашвили 11,20 секундлик натижа билан ғолиблик супасининг юқори поғонасини эгаллаган бўлса, москвалик Наталья Помошникова билан украиналик Ирина Слюсарь спартакиаданинг кумуш ҳамда бронза медалларини қўлга киритишди. Йигитлар ўртасида эса украиналик Александр Пуговкин 10,46 секундлик натижа билан маррада биринчи бўлди. Москвалик Алексей Пучков билан Зураб Мемарнишвили иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди.

Мусобақа қатнашчилари бугун ҳам ўнга яқин комплект медаль учун баҳс юритадилар. Ҳозирча РСФСР, Белоруссия ва Украина командалари олдинда боришмоқда. Республикамиз вакиллари 164 очко билан саккизинчи ўринда.

Ҳ. НОСИРОВ.

СПАРТАКИАДА ОДИМЛАРИ

● **ЧИМ ХОККЕЙ.** Бориспол да аёллар командалари ўртасида ўтказилаётган мусобақаларда москвалик хоккейчилар 8 очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Ўзбекистон, Белоруссия ва Озарбайжон командаларида бештадан очко бор. Республикамиз вакиллари РСФСР (3:1), Украина (1:1), Литва (2:0) коллективлари билан ўтказилган ўйинлардан кейин совринли ўринлардан бирига даъвогар бўлиб туришибди.

● **ЧАВАНДОЗЛИК.** Москвада от спорти бўйича ўтказилган мусобақаларда спортчиларимиз муваффақиятли куч синашишга ҳаракат қилишди. Чунончи, улар тўсиқлардан ошиш баҳсида иккинчи ўринни эгаллаб, кумуш медаль соврindори бўлдилар. От йўрттиришда еттинчи, учкурашда ўн иккинчи ўринни эгаллаб, умумкоманда ҳисобига қимматли очколар келтиришди.

● **ҚИЛИЧБОЗЛИК.** Республикамиз рапирачи йигитлари спартакиада чемпиони бўлишгани мухлисларни қувонтирган эди. Рапирачи қизлар эса саккизинчи ўрин билан қаноатланишди. Шамширчиларимиз ҳам саккизинчи ўринни олдилар. Умумкоманда ҳисобида 166 очко тўплаган қиличбозларимиз кучли олтиликдан жой олдилар.

● **СУЗИШ.** Мовий йўлаклардаги мусобақалар ҳам Москвада ўтказилди. Тошкентлик Д. Паньков 200 метрга баттерфляй усулида сузиб, спартакиада чемпиони бўлди. Қизларнинг 4x100 метрга эстафетали сузишида тўртинчи ўрин эгалланди. Бунда сузувчиларимиздан Ж. Болотова, О. Саховутдинова, Е. Овчар, И. Тишченколар ўзаро ҳамжиҳатликни ўрнига қўйишди. Умумкоманда ҳисобида сузувчиларимиз еттинчи ўринни эгаллашди.

ТАНИШИНГ, ҒОЛИБЛАР

Суратларда: (юқоридан) 20 километрга спортча югуриш бўйича маррада биринчи бўлган молдавиялик В. Мостовик; 4x100 метрга эстафетали югуришда спартакиада ғолиблари — украиналик (чапдан) Л. Христосенко, И. Кот, Н. Герман ва И. Слюсарь.

А. Рисқиев фотолари (ЎзТАГ).

КАСПАРОВ — КАРПОВ БАҲСИДА

ЯНГИЛИК ТАНТАНАСИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ШАХМАТ ШАРҲЛОВЧИСИ М. МУҲИДДИНОВ ЛЕНИНГРАДДАН ХАБАР ҚИЛАДИ

17-партияда саккизинчи марта Грюнфельд ҳимояси қўлланиб, жаҳон чемпиони қийин аҳволда қолди. Бунинг сабабини оқлар топган пухта стратегик янгиликнинг самарадорлигидан ахтариш лозим.

Бу партиянинг бошидан то охиригача Карпов хотиржамликни бой бермади. Лекин ҳушёрлик ҳам жойида бўлди. Дастлабки 13 юриш 15-партияни такрорлади: Аввалгисида тезгина тенгликка эришган жаҳон чемпиони ҳеч нарсадан гумонсирамади. Оқларнинг 14-юриши бу вариантни кучайтирувчи янгилик бўлиб, у икки кун орасида ҳар томонлама пухта таҳлилдан ўтказилган кўринади.

Оқлар кўзлаган мақсад уларнинг ўн еттинчи юришида яққол ифодасини топди. Кўпгина сипоҳлар, жумладан, фарзинлар ҳам алмашиб кетганлиги, бунинг устига бир пиёдаси камлигига қарамай, Карповнинг позицияси анча яхшироқ эканлиги сезилиб турарди. Қолган кучларни қовуштиришга қанчалик уринмасин Каспаров сира нажот топа олмади ва 31-юришда рақибини ғалаба билан табриклади.

Шундай қилиб, ҳисоб 9,5:7,5. Каспаров олдинда. Бугун 18-партияда оқ доналар жаҳон чемпиони ихтиёрида бўлади.

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР «ФАН» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ РУС ТИЛИДА НАШР ЭТДИ:

АВТОРЛАР КОЛЛЕКТИВИ. Орол бўйи биология ресурслари. 200 бет. Баҳоси 2 сўм 10 тийин.

Тўпламда Амударё оқимининг тартибга солиниши туфайли Орол денгизи ҳавзаси табиий муҳитида содир бўлаётган ўзгаришлар таҳлил қилинган.

И. А. ПЯНОВСКАЯ, А. Ф. ЕНЧИКОВА, Г. В. ПЯНОВСКИЙ. Жанубий Нурота тизма тоғларининг геологик қурилиши. 132 бет. Баҳоси 1 сўм.

Монографияда Нурота тоғ тизмаси бўйича сўнгги йилларда тўпланиб, унинг геологик қурилишини янгича кўриб чиқиш имконини берадиган далиллар келтирилган.

Х. Х. МИРКОМИЛОВ. Ҳисор тизма тоғлари жануби-ғарбий тармоқлари бўр даври қолдиқларининг стратиграфияси ва ҳайвонот дунёси. 104 бет. Баҳоси 1 сўм 40 тийин.

Монография ўқувчиларни Ҳисор тизма тоғлари жануби-ғарбий тармоқлари бўр даври қатламларининг стратиграфик бўлиниш масалалари билан таништиради.

Б. А. ЗОҲИДОВ. Химиявий жараёнлар кинетикаси. 88 бет. Баҳоси 70 тийин.

Монографияда мураккаб химиявий жараёнларнинг кечиш механизми ўрганилиб, кинетика моделларини қуриш учун вазифаларни аниқлашнинг янгича усули акс эттирилган.

Тингланг, томоша қилинг

19 СЕНТЯБРЬ, ЖУМА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Касби — терговчи». Бадиий фильм, 3-серия. 10.55 — «Дунё ва ёшлар». 11.30 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — «Сакраш ҳуқуқи». СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери И. И. Лисов билан учрашув. 13.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Рус тили». 16.35 — Д. Д. Шостакович асарларидан. 17.50 — «Рус музейи». 18.30 — Халқ куйлари. 18.45 — «Ҳамдўстлик». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.45 — «Олам кинокамера кўзгусида». 21.30 — «Время». 22.05 — «Касби — терговчи». Бадиий фильм, 4-серия. 1-қисм. 23.05 — «Дунё воқеалари». 23.20 — «Касби — терговчи». Бадиий фильм, 4-серия. 2-қисм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Тарих. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Жамиятшунослик. 11.35 — Тарих. 12.05 — «Онамларнинг мактаби». 13.10 — «Сенинг ленинча кутубхонанг». 14.10 — «Нақшлар санъати». 14.55 — СССР халқ ўқитувчилари билан учрашув. 15.25 — «Драматургия ва театр». 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — «Саёҳатчилар клуби». 19.50 — Телеочерк. 20.10 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — Поэзия. 21.30 — «Время». 22.05 — Дзюдо. СССР чемпионати. 22.35 — «Агар соғлом бўлай десанг». 22.50 — Баскетбол. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 16.35 — Зоология. 17.05 — Илмий-оммабоп фильм. 17.30 — СССР халқлари спартакиадаси. Енгил атлетика. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — «Интернационал дўстлик клуби». 19.00 — «Мустаҳкам озуқа базаси учун». 19.30 — «Ахборот». 19.50 — «Тепамиздан томчиламаяпти...» 19.55 — СССР халқ артисти Тамара хонимнинг ижодий кечаси. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ижодий кечанинг давоми. 21.30 — «Время». 22.05 — «Дала шийпонидаги учрашувлар». 23.35 — «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ-II. 19.30 — «Насриддин Хўжандда». Бадиий фильм. 21.00 — «Дала шийпони — идеологик ишлар маркази». 21.30 — «Время»

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Меҳнат шарофати». 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Ёшлик қўшиқлари. 11.15 — «Юность». 12.15 — «Строитель Узбекистана». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун эшиттириш. 16.00 — «Дўстларимиз овози». 18.15 — Эстрада миниатюралари. 18.30 — «Инсон ва қонун». 19.25 — «Ёшлик». 21.15 — Пахтакорлар учун концерт. 22.30 — «Бугун радиотеатрда». 23.40 — СССР халқлари спартакиадаси. Енгил атлетика.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ

ёшларни олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлайдиган

МАРКАЗИЙ КУРСЛАР
1986-1987 ўқув йили учун
ТИНГЛОВЧИЛАР
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов курсларига кирувчилар ўрта маълумотга эга бўлишлари, Тошкент шаҳар ва областида пропискада туришлари шарт.

Тайёрлов курсларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар; ректор номига ёзилган ариза, турар жойидан справка, иш жойидан справка, 3x4 см. ҳажмдаги 2 дона фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР математика, физика, тарих, жамиятшунослик, она тили ва адабиёт, химия, биология, чет тилларидан — ҳафтасига уч марта (якшанбадан **ташқари) соат 19.00 дан** университет биносида (Студентлар шаҳарчаси) **олиб борилади.**

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 17 дан 20.00 гача, шанба кунлари соат 10 дан 14.00 гача ТошДУ бош корпусининг «А» бўлими математика факультетининг 5-қават, 501-хонасида қабул қилинади.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доценти: акушерлик ва иккинчи гинекология;
кафедра катта ўқитувчиси: умумий гигиена;
кафедра ассистентлари: неонатология, кардиология ва функционал диагностика, болалар стоматологияси, ортопедик стоматология;
марказий илмий-тадқиқот лабораторияси мудири (медицина фанлари доктори), **кичик илмий ходим.**

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700007, Тошкент шаҳри, 7-алоқа бўлими, Генерал Петров кўчаси, 51-уй. Телефон 67-56-02.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
ФИЗИОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория мудири: мембраналар биофизикаси (биология фанлари доктори);
лаборатория илмий ходими: қиёслаш физиологияси;
лаборатория кичик илмий ходими: тўқималар биофизикаси.

Конкурс муддати —эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700095, Тошкент шаҳри, 95-алоқа бўлими, А. Ниёзов кўчаси, 1-уй. Телефон 46-94-12.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/IX да **Дунёнинг яратилиши, 21/IX да Фирибгарнинг найранглари (12.00), Оққуш кўли (19.30).**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/IX да **Кузнинг биринчи куни.**

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари техника фанлари кандидати Қ. Ҳ. Тўлагановга отаси

Ҳаким ТУЛАГАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбекфильм» киностудияси коллективи оператор Ҳ. Ҳасановга онаси

Уйтўла БОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.